Актуальні проблеми кримінального та кримінально-процесуального права :

анотований бібліографічний список

Вип. 1 / 2026
січень – лютий
URL: http://nplu.org/article.php?id=423&subject=3

1. **Алієв Р. В. Аналіз вітчизняної та міжнародної нормативно-правової бази боротьби з тероризмом** [Електронний ресурс] / Роман Вагіфович Алієв, Олег Володимирович Шаповалов // Нац. інтереси України. – 2026. – № 1. – С. 41-49. *Доведено, що оскільки тероризм, як глобальне явище, має транснаціональний характер, необхідним є узгодження правових механізмів протидії терористичним загрозам на національному та міжнародному рівнях. Висвітлено відповідні положення міжнародно-правових актів і вказано на певні труднощі у правозастосуванні, міжнародній співпраці, екстрадиції та взаємній правовій допомозі. Акцентовано, що для України це питання має виняткове значення з огляду на зовнішню агресію, запровадження воєнного стану та необхідність приведення національного законодавства у відповідність до міжнародних і європейських стандартів безпеки та прав людини.* Текст: https://perspectives.pp.ua/index.php/niu/article/view/35143/35121

2. **Альбещенко О. С. Доктринальна модель кримінально-правової відповідальності приватних військових компаній в умовах воєнних та гібридних конфліктів** [Електронний ресурс] / Олексій Станіславович Альбещенко // Нац. інтереси України. – 2025. – № 12. – С. 707-724. *Обґрунтовано комплексну доктринальну модель кримінально-*

правової відповідальності ПВК та їх персоналу у зв'язку з їх активним залученням до сучасних воєнних і гібридних конфліктів. Вказано на необхідність вдосконалення механізмів кримінально-правової та міжнародно-правової відповідальності, зокрема в контексті використання ПВК як інструмента агресії РФ проти України. Розроблено модель, що інтегрує норми міжнародного гуманітарного права, міжнародного кримінального права та права міжнародної відповідальності держав для забезпечення принципу невідворотності покарання. Визнано доцільним застосування низки заходів, серед яких - розширення практики створення спільних слідчих груп, застосування механізмів взаємної правової допомоги, оперативне виявлення й замороження активів, використаних у кримінально-протиправній діяльності ПВК. Акцентовано, що сукупність таких заходів дозволить істотно обмежити можливості для уникнення відповідальності суб'єктами, які використовують ПВК як інструмент гібридної агресії, та посилить спроможність України інтегруватися в міжнародну систему протидії серйозним порушенням міжнародного гуманітарного та міжнародного кримінального права. Текст: https://perspectives.pp.ua/index.php/niu/article/view/33630/33598

3. **Анісімов Д. О. Стан, структура й динаміка злочинності у сфері спорту** [Електронний ресурс] / Д. О. Анісімов // Право.UA : наук.-практ. журн.– 2025. – № 4. – С. 190-195. *Проаналізовано матеріали Єдиного звіту "Про зареєстровані кримінальні правопорушення та результати їх досудового розслідування" Офісу Генерального прокурора України (ОГП) за період з 2015 р. по листопад 2025 р., а також матеріали Єдиного державного реєстру судових рішень. Наведено статистичні дані щодо кримінальних правопорушень у сфері спорту та встановлено, що в умовах збройної агресії проти України відбулась активізація кримінальних проявів, зокрема діянь, які кваліфікуються за ст. 369-3 Кримінального кодексу України (КК України).* Текст: https://pravo.unesco-socio.in.ua/wp-content/uploads/archive/Pravo-ua-2025-4/Pravo_ua_2025_4_190.pdf

4. **АП ВАКС зменшила строк ув'язнення чинному народному депутату до 4 років** [Електронний ресурс] // Юрид. практика. – 2026. – 9 лют. – Електрон. дані. *Йдеться про рішення Апеляційної палати Вищого антикорупційного суду (ВАКС) від 09.02.2026 частково змінити вирок ВАКС чинному народному депутату України Анатолію Гуньку, якого було визнано винним у вчиненні низки кримінальних правопорушень. Зазначено, що раніше ВАКС визнав його винним у вчиненні замаху на злочин, шахрайства, пособництва та пропозиції неправомірної вигоди, передбачених, зокрема, ч. 2 ст. 15, ч. 2 ст. 28, ч. 4 ст. 190 та ч. 4 ст. 369 Кримінального кодексу України (КК України), і за сукупністю злочинів йому було призначено покарання у вигляді семи років позбавлення волі з конфіскацією всього належного майна та з позбавленням права обіймати певні посади строком на три роки. Рішенням АП ВАКС дії народного депутата було перекваліфіковано на ч. 2 ст. 369-2 КК України - зловживання впливом, за що йому призначено покарання у вигляді чотирьох років позбавлення волі з позбавленням права обіймати посади, пов'язані зі здійсненням функцій представника влади, строком на три роки.* Текст: https://pravo.ua/ap-vaks-zmenshyla-strok-uv-iaznennia-diiuchomu-narodnomu-deputatu-do-4-rokiv/

5. **Атаманчук Ю. І. Особливості збирання доказів в порядку надання міжнародної правової допомоги у кримінальному провадженні та їх оцінка** [Електронний ресурс] / Юлія Іванівна Атаманчук // Нове укр. право. – 2025. – № 5. – С. 159-167. *Проаналізовано нормативно-правову базу України, що регулює механізми міжнародного співробітництва у сфері кримінального процесу, зокрема положення Кримінального процесуального кодексу України (КПК України), відомчих актів і міжнародних договорів. Окрему увагу приділено процесуальним гарантіям допустимості доказів, отриманих у результаті виконання міжнародних запитів, а також дотриманню встановлених процедур як умови їх належного використання у судовому провадженні. Окреслено особливості діяльності спільних слідчих груп як самостійного інституту міжнародного співробітництва, що забезпечує*

безпосереднє збирання доказів у справах, де порушуються інтереси кількох держав. Здійснено порівняльний аналіз підходів Європейського Союзу, відображених у Директиві 2014/41/ ЄС про Європейський наказ на проведення розслідування, яка ґрунтується на принципі взаємного визнання доказів і взаємної довіри між державами. Обґрунтовано доцільність імплементації аналогічного підходу в національне кримінальне процесуальне законодавство та в угоди про створення спільних слідчих груп. Текст: http://newukrainianlaw.in.ua/index.php/journal/article/view/879/807

6. **Базелюк В. В. Співвідношення міжнародного визначення поняття "катування" з положеннями ст. 127 КК України** [Електронний ресурс] / В. В. Базелюк // Право.UA : наук.-практ. журн.– 2025. – № 4. – С. 69-73. *Проаналізовано положення ст. 127 Кримінального кодексу України (КК України) до внесення в неї змін Законом України "Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо вдосконалення відповідальності за катування" від 01.12.2022, чинної редакції цієї норми та ст. 1 Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання. Встановлено, що лише чинна норма передбачає вчинення катування як у формі дії, так і у формі бездіяльності, зокрема, прикладами такої бездіяльності можуть бути позбавлення потерпілого води, їжі, необхідних ліків тощо. На основі здійсненого дослідження доведено, що в національному законодавстві коло суб'єктів катування є ширшим, ніж у Конвенції.* Текст: https://pravo.unesco-socio.in.ua/wp-content/uploads/archive/Pravo-ua-2025-4/Pravo_ua_2025_4_069.pdf

7. **Бараннік Р. В. Стандарти доказування та прийняття рішень у ситуаціях застосування зброї: кримінально-процесуальний аналіз дій поліцейського** [Електронний ресурс] / Р. В. Бараннік // Юрид. наук. електрон. журн. – 2025. – № 11. – С. 185-187. *Зазначено, що рішення про застосування сили приймається поліцейським у надзвичайно динамічних умовах, за обмеженого доступу до інформації, у стані стресу та під загрозою для*

життя, тоді як кримінальний процес оцінює ці дії постфактум, у спокійній аналітичній атмосфері. На основі аналізу чинного законодавства України, положень Кримінального кодексу України (КК України) та Кримінального процесуального кодексу України (КПК України), практики Верховного Суду, а також рішень Європейського суду з прав людини (ЄСПЛ) обгрунтовано, що оцінка правомірності застосування зброї не може базуватися виключно на об'єктивній реконструкції подій, а повинна враховувати доступну поліцейському інформацію, його добросовісне й об'єктивно виправдане переконання у наявності загрози, психофізіологічні наслідки стресової реакції. Доведено необхідність інтеграції кримінально-процесуальних стандартів доказування з підходом "розумного офіцера", що домінує в американській практиці та корелюється з європейськими стандартами. Акцентовано на потребі створення в Україні цілісної доктрини оцінки дій поліцейського в умовах ризику, яка включатиме психологічний, фактичний та правовий рівні. Запропоновано посилити інституційну спроможність органів досудового розслідування шляхом упровадження якісних інструментів фіксації подій, розвитку експертиз, а також створення системи підготовки, що формуватиме у поліцейських навички прийняття рішень відповідно до міжнародних стандартів. Текст: http://lsej.org.ua/11_2025/40.pdf

8. **Басалюк Н. В. Екстрадиція як інструмент міжнародного співробітництва у кримінальному провадженні: виклики правозастосування в Україні** [Електронний ресурс] / Наталія Василівна Басалюк // Успіхи і досягнення у науці. – 2025. – № 12. – С. 48-59. *Визначено, що екстрадиція функціонує на перетині конституційного, кримінального, кримінально-процесуального та міжнародного права, поєднуючи завдання забезпечення ефективного кримінального переслідування з вимогами захисту прав людини. Виявлено основні виклики правозастосування у сфері екстрадиції в Україні та окреслено напрями вдосконалення нормативного регулювання і судової практики. Розглянуто вироки Апеляційної палати Вищого антикорупційного суду (ВАКС) та рішення судів загальної юрисдикції щодо*

екстрадиції з Італії та Німеччини. Зроблено висновок про необхідність комплексної гармонізації національного законодавства з міжнародною практикою, уточнення критеріїв допустимості доказів, урахування гуманітарних застережень екстрадиції та формування сталої судової практики, орієнтованої на баланс між ефективністю кримінальної юстиції й захистом прав людини. Текст: https://perspectives.pp.ua/index.php/sas/article/view/34267/34243

9. **Березовчук М. О. Зміцнення міжвідомчої та міжнародної співпраці у сфері протидії легалізації злочинних доходів: рекомендації та перспективи** [Електронний ресурс] / Михайло Олегович Березовчук // Нац. інтереси України. – 2025. – № 12. – С. 1224-1238. *Зазначено, що умови глобалізації, прискорена цифровізація фінансових ринків і зростання складності транснаціональних злочинних схем зумовлюють потребу у суттєвому посиленні міжвідомчої та міжнародної співпраці в означеній сфері. Визначено основні структурні та організаційні недоліки існуючої системи протидії відмиванню коштів. Здійснено порівняльний аналіз зарубіжного досвіду та надано рекомендації щодо цифровізації аналітичних процесів, посилення обміну інформацією та інтеграції національних суб'єктів у міжнародні мережі фінансової розвідки. Запропоновано створити національні міжвідомчі аналітичні центри з інтегрованими базами даних, розширити міжнародну участь у спільних розслідуваннях, удосконалити електронні системи обміну інформацією між суб'єктами протидії відмиванню коштів, а також активізувати співпрацю з приватним сектором, зокрема з фінтех-компаніями та операторами віртуальних активів, що дозволить підвищити оперативність реагування, якість аналітичної роботи та рівень виявлення складних схем легалізації злочинних доходів.* Текст: https://perspectives.pp.ua/index.php/niu/article/view/33673/33641

10. **Білас І. Я. Пробація як захід кримінально-правового характеру за проєктом КК України: оцінка окремих ключових новел та перспективи їх застосування** [Електронний ресурс] / Ігор Ярославович Білас

// Нове укр. право. – 2025. – № 5. – С. 101-106. *Розглянуто окремі новели проєкту Кримінального кодексу України (КК України) щодо нормативного регулювання пробації як заходу кримінально-правового характеру. Вказано, що у кримінальному законі вперше пропонується закріпити пробацію як самостійний захід кримінально-правового характеру, який застосовується судом поряд із призначенням покарання. Акцентовано на позитивних рисах пропонованої моделі пробації, зокрема обов'язковому поєднанні наглядових і соціально-виховних засобів пробації, що сприяє реалізації її мети. Визнано позитивним положення, за якого при вирішенні питання щодо призначення покарання та застосування засобів пробації суд керуватиметься ризиками вчинення нового кримінального правопорушення та іншими обставинами, встановленими органом пробації. Запропоновано напрацювати та внести зміни також і в інші законодавчі акти, у тому числі в Кримінальний процесуальний кодекс України (КПК України).* Текст: http://newukrainianlaw.in.ua/index.php/journal/article/view/870/799

11. **Блага А. Б. Проблеми оцінки латентності злочинності в умовах повномасштабної російської агресії** [Електронний ресурс] / А. Б. Блага // Юрид. наук. електрон. журн. – 2025. – № 11. – С. 188-192. *У ході дослідження виявлено труднощі у визначенні рівня злочинності та на основі опитування правоохоронців і експертів встановлено, що найбільш латентними видами кримінальних правопорушень є: домашнє насильство; шахрайство, у т.ч. вчинене шляхом незаконних операцій з використанням електронно-обчислювальної техніки; незаконний обіг зброї та наркотичних засобів; корупційні кримінальні правопорушення; самовільне залишення військової частини або місця служби; кримінальні правопорушення проти статевої свободи та статевої недоторканості особи; колабораційна діяльність і протиправне використання гуманітарної допомоги. Вказано, що отримані дані демонструють системну залежність рівня латентності та віктимізації від умов воєнного часу та мобільності населення. Акцентовано на необхідності підвищення доступності правоохоронних сервісів, зміцнення*

довіри населення до інституцій держави, а також активізації превентивної та інформаційно-комунікаційної роботи в умовах збройного конфлікту. Текст: http://lsej.org.ua/11_2025/41.pdf

12. **Борухов Д. Криміналістична характеристика пропаганди війни: зміст, структура і значення** [Електронний ресурс] / Д. Борухов // Юрид. вісн. – 2025. – № 5. – С. 267-276. *Розкрито зміст, структуру та значення криміналістичної характеристики пропаганди війни. Обґрунтовано актуальність розробки відповідної криміналістичної характеристики у зв'язку зі зростанням кількості кримінальних проваджень, зумовлених збройною агресією проти України та активним використанням цифрового середовища для поширення публічних закликів і матеріалів з такими закликами. Вказано, що криміналістична характеристика виступає практичним інструментом слідчого, забезпечуючи побудову й перевірку слідчих версій, визначення обставин, які підлягають встановленню, та вибір першочергових слідчих дій. Наголошено, що належна розробка криміналістичної характеристики є необхідною передумовою побудови окремої криміналістичної методики розслідування цієї категорії кримінальних правопорушень, яка забезпечить системність та послідовність й підвищить ефективність практичної протидії пропаганді війни.* Текст: http://yurvisnyk.in.ua/v5_2025/31.pdf

13. **Валуєв А. О. Протидія політичному тероризму** [Електронний ресурс] / Антон Олександрович Валуєв // Успіхи і досягнення у науці. – 2025. – № 12. – С. 60-72. *Здійснено комплексний аналіз протидії політичному тероризму як багаторівневої системи, що поєднує інформаційний, психологічний, фізичний та правовий контури. Обґрунтовано, що ефективність відповіді політичному терору визначається не інтенсивністю силових заходів, а якістю інституційної готовності: узгодженістю норм, чіткістю процедур, швидкістю координації та здатністю зберігати верховенство права. Встановлено, що практична площина протидії тероризму потребує ризик-орієнтованих моделей, що інтегрують розвіддані,*

фінансовий моніторинг, кримінальну статистику й сигнали цифрових платформ. Обґрунтовано процесуальні гарантії допустимості доказів і запропоновано низку внутрішньодержавних рішень: гармонізацію законодавства, розмежування компетенцій, персональну відповідальність посадових осіб, парламентський і судовий контроль, захищені канали обміну даними. Окреслено пріоритети співпраці з Інтерполом та Європолом та приділено увагу питанням уніфікації стандартів екстрадиції та фінансового блокування, взаємного визнання процесуальних дій, узгодження з базовими документами ООН, регіонального режиму санкцій. . Текст: https://perspectives.pp.ua/index.php/sas/article/view/34268/34244

14. **Вапсва Ю. А. Щодо деяких проблемних питань протидії корупції в Україні** [Електронний ресурс] / Юрій Альфонсасович, Юлія Ігорівна Татаркіна // Право.UA : наук.-практ. журн.– 2025. – № 4. – С. 47-52. *Зазначено, що протидія корупції можлива тільки при врахуванні міжнародного досвіду в цій сфері як європейських, у тому числі скандинавських, так і азійських країн. Висвітлено існуючі антикорупційні світові системи (моделі) та їх класифікації. Наголошено, що протидія корупції в Україні можлива за наявності єдності всіх складових, які охоплюють державу (політичну владу), громадянське суспільство та населення (окремих громадян). Вказано, що політична корупція в Україні виступає головним внутрішнім ворогом на шляху становлення сильної, незалежної та політично зрілої держави. Відзначено відсутність єдності в Україні консолідації між вищим політичним керівництвом країни та антикорупційними органами - Національним антикорупційним бюро України (НАБУ) та Спеціалізованою антикорупційною прокуратурою (САП), з одного боку, та серед самих правоохоронних органів, компетенцією яких охоплюється подолання корупційної злочинності, з іншого. Запропоновано певні кроки для вирішення проблемних питань у цій сфері.* Текст: https://pravo.unesco-socio.in.ua/wp-content/uploads/archive/Pravo-ua-2025-4/Pravo_ua_2025_4_047.pdf

15. **Васюта Ю. Взаємодія в діяльності спільних слідчих груп як форма організації розслідування кримінальних правопорушень** [Електронний ресурс] / Ю. Васюта // Юрид. вісн.– 2025. – № 5. – С. 289-295. *Проаналізовано форми взаємодії суб'єктів слідчої діяльності на етапі досудового розслідування кримінальних правопорушень. Обгрунтовано, що для досягнення завдань досудового розслідування кримінальних правопорушень має зростати усвідомлення необхідності прогресивних інструментів посиленої поліцейської та судової співпраці. Окреслено організаційні засади взаємодії під час досудового розслідування кримінальних правопорушень за сучасних викликів, спричинених трансформаційними змінами в правовій системі та дією правового режиму воєнного стану. Зроблено висновок, що здатність адаптувати механізми взаємодії до сучасних викликів забезпечує своєчасне впровадження інноваційних технологій та підходів до розслідування кримінальних правопорушень відповідно до міжнародних стандартів та найкращої міжнародної практики.* Текст: http://yurvisnyk.in.ua/v5_2025/33.pdf

16. **Вигівський І. "FPV-дрон – це найкращий спосіб для злочинців, щоб когось ліквідувати чи пошкодити майно. Тому ми маємо бачити детекцію дронів, які злітають, і знати, хто ними керує", - голова Нацполіції Іван Вигівський** [Електронний ресурс] / Іван Вигівський; бесіду вела Тетяна Бодня // Цензор. НЕТ : [інтернет-портал]. – 2026. – 2 лют. – Електрон. дані. *Подано матеріали бесіди з головою Національної поліції України (НПУ) Іваном Вигівським про діяльність поліції та криміногенну ситуацію в державі. Зокрема він прокоментував схвалений Комітетом Верховної Ради України (ВР України) з питань правоохоронної діяльності законопроєкт щодо правил користування БпЛА та відповідальності за правопорушення, вчинені за їх допомогою. Посадовець відповів на запитання щодо ситуації навколо добровільного декларування зброї та діяльності поліції з протидії незаконному обігу зброї, а також проінформував про боротьбу з терористичними загрозами в умовах російсько-української війни. Підбиваючи результати роботи поліції за минулий рік, І. Вигівський виділив такі ключові*

аспекти як утримання криміногенної ситуації в країні, участь поліцейських у відсічі збройній агресії, розроблення та затвердження міністром внутрішніх справ (МВС) України Стратегії розвитку Національної поліції на 2026 - 2030 рр. Текст: https://censor.net/ua/resonance/3598413/politsiya-i-bezpilotnyky-politsiya-i-vybory

17. **Волкова Ю. М. Фундаментальні засади та імперативи використання поліграфних досліджень у розслідуванні кримінальних правопорушень проти життя та здоров'я особи, статевої свободи та статевої недоторканості** [Електронний ресурс] / Юлія Михайлівна Волкова // Нац. інтереси України. – 2026. – № 1. – С. 548-557. *Наголошено, що у кримінальному провадженні важливе значення має оперативність і точність документування протиправної діяльності, невідкладне встановлення особи правопорушника та повної слідової картини. Доведено, що ефективним засобом збирання доказів є використання психофізіологічних досліджень із застосуванням поліграфа, що у кримінальному провадженні розглядається як допоміжний психофізіологічний інструмент доведення причетності конкретних осіб до злочинної діяльності. Окреслено виклики, що постають в умовах повномасштабного вторгнення РФ і за відсутності територій, повністю убезпечених від воєнних дій. З'ясовано особливості використання поліграфних технологій у межах здійснення оперативно-розшукової діяльності, проведення службових розслідувань, а також у приватній сфері. Вказано на необхідність внесення змін до кримінального процесуального законодавства України щодо врегулювання правових засад використання поліграфних технологій.* Текст: https://perspectives.pp.ua/index.php/niu/article/view/35184/35162

18. **Волощук О. Т. Співпраця органів досудового розслідування України з Міжнародним кримінальним судом в умовах збройної агресії: кримінально-процесуальний та міжнародно-правовий аспекти** [Електронний ресурс] / О. Т. Волощук // Наук. вісн. публіч. та приват. права. – 2025. – № 4. – С. 183-189. *Проаналізовано механізми документування воєнних*

злочинів, злочинів проти людяності та геноциду, що потребує тісної взаємодії українських правоохоронних органів – зокрема Національної поліції України (НПУ) та прокуратури з органами міжнародної кримінальної юстиції. Наведено приклади практичної співпраці України з МКС та розглянуто проблеми доказування в умовах воєнного конфлікту, зокрема допитів потерпілих та електронного доказування. Наголошено на необхідності гармонізації кримінального процесуального законодавства України із міжнародними стандартами, що потребує внесення змін до кримінального законодавства України та вироблення єдиної національної політики у сфері міжнародного співробітництва та допомоги у справах щодо міжнародних злочинів. Текст: http://www.nvppp.in.ua/vip/2025/4/30.pdf

19. **Гагач В. А. Розслідування кримінальних правопорушень у сфері господарської діяльності, пов'язаних із підробкою документів: аналіз досвіду іноземних держав** [Електронний ресурс] / В. А. Гагач // Наук. вісн. публіч. та приват. права. – 2025. – № 4. – С. 149-157. *Розглянуто організаційно-правові засади діяльності спеціалізованих правоохоронних органів провідних країн світу – таких як Велика Британія, США, ФРН, Республіка Польща та ін. Визначено, що у більшості держав розслідування кримінальних правопорушень у сфері господарської діяльності, пов'язаних з підробкою документів, здійснюється в межах боротьби з фінансовими злочинами, шахрайством, відмиванням доходів корупцією, а ключову роль відіграють міжвідомча координація, цифрові бази даних і використання аналітичних платформ. З'ясовано, що ефективність розслідування таких кримінальних правопорушень у зарубіжних країнах забезпечується завдяки інтеграції фінансової розвідки, аудитних служб, податкових органів і правоохоронних структур, а також впровадженню сучасних методик розслідування. Розкрито зміст Директиви Європейського Союзу 2017/1371, Директиви 2019/1153 та Директиви 2019/713, які встановлюють правові стандарти криміналізації підроблення документів у фінансово-господарській сфері, зобов'язують держави-члени забезпечити обмін інформацією між*

банками, фінансовими моніторинговими службами та слідчими органами. З'ясовано можливості адаптації позитивного зарубіжного досвіду в Україні. Текст: http://www.nvppp.in.ua/vip/2025/4/25.pdf

20. **Гагач В. Спосіб вчинення кримінальних правопорушень у сфері господарської діяльності, пов'язаних із підробкою документів як елемент криміналістичної характеристики** [Електронний ресурс] / В. Гагач // Юрид. вісн.– 2025. – № 5. – С. 43-52. *У ході дослідження оОбґрунтовано, що саме спосіб вчинення виступає системоутворюючим компонентом криміналістичної характеристики, який визначає логіку, механізм і динаміку злочинної діяльності, а також формує підґрунтя для ефективного планування та організації розслідування. Окреслено типові способи вчинення кримінальних правопорушень у сфері господарської діяльності, пов'язаних із підробкою документів; особливу увагу приділено новітнім способам, що з'явилися у зв'язку з цифровізацією документообігу та використанням електронних технологій. Зроблено висновок, що в сучасних умовах цифровізації господарських процесів спосіб вчинення кримінального правопорушення є не лише відображенням технічного прийому чи алгоритму дій злочинця, а й комплексною інформаційною моделлю його поведінки, що дозволяє ефективно прогнозувати слідову картину, визначати напрями пошуку доказів і підвищувати результативність розслідування.* Текст: http://yurvisnyk.in.ua/v5_2025/8.pdf

21. **Галайдюк Л. Ю. Інноваційні технології як інструмент удосконалення криміналістики в умовах воєнного стану** [Електронний ресурс] / Лідія Юріївна Галайдюк // Право.UA : наук.-практ. журн.– 2025. – № 4. – С. 53-61. *Розкрито сутність поняття "криміналістичні інновації", визначено їх основні ознаки, напрями розвитку та значення для підвищення ефективності досудового розслідування. Зазначено, що використання сучасних технологій, таких як ДНК-аналіз, штучний інтелект (ШІ), 3D-моделювання, цифрова обробка інформації та автоматизовані бази даних, сприяє точнішій ідентифікації осіб, удосконаленню процесу збору,*

аналізу та збереження доказів. Особливу увагу приділено ролі технологій у розслідуванні воєнних злочинів, де необхідність швидкого та достовірного встановлення обставин подій має ключове значення. Зроблено висновок, що інтеграція інноваційних технологій у криміналістичну практику сприяє підвищенню ефективності розслідування, достовірності доказів і зміцненню правопорядку в умовах війни. Наголошено, що інноваційний розвиток криміналістики є важливою складовою адаптації правоохоронної системи України до викликів воєнного часу та цифрової трансформації суспільства. Текст: https://pravo.unesco-socio.in.ua/wp-content/uploads/archive/Pravo-ua-2025-4/Pravo_ua_2025_4_053.pdf

22. **Ганіна М. Обшуки у бізнесу: що реально працює для захисту** [Електронний ресурс] / Марія Ганіна // Юрид. практика. – 2026. – 3 лют. – Електрон. дані. *Розглянуто проблему застосування правоохоронними органами обшуку як засобу суттєвого психологічного та фінансового тиску на бізнес. Надано практичні рекомендації щодо захисту інтересів компанії та зазначено, що це вимагає від керівництва та правників не лише знання Кримінально процесуального кодексу України (КПК України), а й уміння застосовувати випереджальні стратегії. Констатовано, що така процесуальна дія як обшук широко застосовується у практиці органів досудового розслідування та не має виняткового або надзвичайного характеру й успіх бізнесу у цій ситуації ґрунтується на завчасній підготовці персоналу та активній позиції адвоката.* Текст: https://pravo.ua/obshuky-u-biznesu-shcho-realno-pratsiuie-dlia-zakhystu/

23. **Гаркуша А. Г Особливості застосування БпЛА під час проведення слідчих (розшукових) дій на територіях, на яких ведуться (велися) бойові дії, а також на деокупованих територіях в умовах воєнного стану** [Електронний ресурс] / Аліна Григорівна Гаркуша, Віктор Вікторович Супронюк // Успіхи і досягнення у науці. – 2025. – № 12. – С. 115-125. *Проаналізовано нормативно-правову базу застосування БпЛА у кримінальному провадженні, зокрема положення Кримінального*

процесуального кодексу України (КПК України), Повітряного кодексу України, Закону України "Про правовий режим воєнного стану", а також відомчих нормативних актів Міністерства внутрішніх справ (МВС) України. Узагальнено досвід практичного застосування БпЛА правоохоронними органами України, окрему увагу приділено міжнародному співробітництву у цій сфері. Запропоновано конкретні шляхи вдосконалення нормативно-правового регулювання та практичних механізмів застосування БпЛА у кримінальному провадженні, що сприятиме підвищенню ефективності досудового розслідування. Текст: https://perspectives.pp.ua/index.php/sas/article/view/34273/34249

24. **Гірак Г. Шлюб з 14 років: чому з нового Цивільного кодексу приберуть цю норму** [Електронний ресурс] / Галина Гірак // Korrespondent.net : [вебсайт]. – 2026. – 6 лют. — Електрон. дані. *Йдеться про зареєстрований у парламенті новий варіант Цивільного кодексу України, метою якого є системне оновлення приватного (цивільного) права України. Проаналізовано ст. 1478 "Право на шлюб" законопроєкту, що викликала суперечки в суспільстві, адже мова про пропозицію дозволити шлюб з тими 14-річними дівчатками, які завагітніли або вже народили дітей. Наведено коментарі народного депутата, одного зі співавторів проєкту закону Ігоря Фріса. Акцентовано, що легалізація раннього шлюбу дозволить захистити майнові та немайнові права малолітніх батьків, які вже створили сім'ю. Проте виникає суперечність зі статтями Кримінального кодексу (КК) щодо статевих зносин із особами, які не досягли 16-річного віку. Можливість шлюбу при вагітності у 14 років може стати інструментом для уникнення кримінальної відповідальності. Якщо суд дозволяє шлюб у 14 років через вагітність, він фактично підтверджує склад злочину з боку партнера. Подано коментарі психотерапевта щодо основних проблем, пов'язаних із надзвичайно ранніми шлюбами.* Текст: https://ua.korrespondent.net/articles/4853097-shluib-z-14-rokiv-chomu-z-novoho-tsyvilnoho-kodeksu-pryberut-tsui-normu

25. **Григоров О. О. Криміналістична класифікація злочинів, що вчиняються внутрішньо переміщеними особами** [Електронний ресурс] / О. О. Григоров // Наук. вісн. публіч. та приват. права. – 2025. – № 4. – С. 202-210. *На основі вивчення матеріалів кримінальних проваджень надано узагальнені результати та запропоновано класифікацію злочинів, що вчинюються ВПО. Обгрунтовано, що обов'язковими ознаками, за якими потрібно класифікувати злочини, які вчиняються ВПО, є: об'єкт злочину; особа злочинця; форма вини; мотив і причини вчинення злочинів; способи вчинення злочинів (сумісні за очевидним чи неочевидним рисами); обстановка вчинення злочинів.* Текст: http://www.nvppp.in.ua/vip/2025/4/33.pdf

26. **Дзюбук Т. М. Кримінально-правова характеристика ухилення від призову під час мобілізації: національний досвід у контексті європейських стандартів** [Електронний ресурс] / Т. М. Дзюбук // Журн. східноєвроп. права : [електрон. наук.-практ. вид.] / ПВНЗ "Ун-т сучас. знань". – 2025. – № 141. – С. 195-201. *Здійснено кримінально-правовий аналіз ухилення від призову під час мобілізації в умовах воєнного стану з огляду на зростання проваджень за ст. 336 Кримінального кодексу України (КК України) та проблеми її застосування. Проаналізовано вплив цифровізації мобілізації (реєстри, електронний кабінет) на кваліфікацію діяння й доказування, зокрема допустимість цифрових доказів. Обґрунтовано ризики формального застосування норми без урахування соціально-психологічних і технічних чинників. Запропоновано напрями вдосконалення практики з дотриманням балансу між обов'язком захисту держави та гарантіями прав людини.* Текст: http://easternlaw.com.ua/wp-content/uploads/2025/12/dziubuk_t_141.pdf

27. **Дрозд В. Ю. Огляд комп'ютерних даних під час розслідування корупційних кримінальних правопорушень, вчинених працівниками правоохоронних органів** [Електронний ресурс] / В. Ю. Дрозд // Наук. вісн. публіч. та приват. права. – 2025. – № 4. – С. 211-217. *Досліджено процесуальні й криміналістичні особливості огляду*

комп'ютерних даних під час розслідування корупційних кримінальних правопорушень, учинених працівниками правоохоронних органів. Вказано, що саме електронні джерела інформації дозволяють реконструювати алгоритм незаконних дій, визначити спосіб маскування неправомірної діяльності, встановити роль кожного учасника та підтвердити його причетність до протиправної поведінки. Проаналізовано нормативне підґрунтя проведення огляду комп'ютерних даних, визначене ст. 99 та ст. 237 Кримінального процесуального кодексу України (КПК України). Констатовано, що за допомогою використання можливостей огляду орган досудового розслідування має можливість відтворити механізм вчинення корупційного кримінального правопорушення та встановити взаємозв'язок між елементами його криміналістичної характеристики. Текст: http://www.nvppp.in.ua/vip/2025/4/34.pdf

28. **Дунаєва Т. Є. Кримінальна процесуальна політика щодо корупційних правопорушень та кримінальних правопорушень, пов'язаних з корупцією: пріоритетність у кримінальному провадженні** [Електронний ресурс] / Тетяна Євгенівна Дунаєва // Успіхи і досягнення у науці. – 2025. – № 12. – С. 188-197. *Вказано на необхідність відповідності законодавства України цілям Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, оскільки однією з вимог партнерів України для прийняття країни до ЄС є боротьба з корупцією. Зазначено, що наразі в Україні боротьбу з корупцією здійснюють Національне антикорупційне бюро України (НАБУ), Служба безпеки України (СБУ), Національна поліція України (НПУ) та інші правоохоронні органи. Розглянуто питання застосування в цілях виявлення корупції нових технологій, включно з блокчейном, смартфонами та інтернет-технологіями. Акцентовано увагу на ризик-орієнтованому підході у роботі правоохоронних органів і на важливості усунення корупційних ризиків у досудовому провадженні. Констатовано, що, незважаючи на збройну агресію, Україна послідовно дотримується євроінтеграційного курсу, успішно завершує проєкт скринінгу та просувається у ключових реформах, зокрема*

здійснює кримінальну процесуальну політику щодо корупційних правопорушень з дотриманням верховенства права та захисту прав людини. Текст: https://perspectives.pp.ua/index.php/sas/article/view/34279/34255

29. **Дьякова А. А. Конституційні права та свободи як основа конституційно-правового статусу засуджених** [Електронний ресурс] / А. А. Дьякова // Юрид. наук. електрон. журн. – 2025. – № 11. – С. 24-26. *Зазначено, що конституційно-правовий статус засуджених отримав змістовне наповнення з моменту ухвалення Конституції України 1996 р., що дозволяє засудженим залишатися повноцінними людьми та користуватися можливостями, передбаченими Основним Законом. Констатовано, що конституційні права та свободи засуджених є концептуальною та ціннісною основою їх конституційно-правового статусу, індикатором рівня розвитку українського конституціоналізму та важливим чинником цивілізаційної модернізації правової системи України.* Текст: http://lsej.org.ua/11_2025/5.pdf

30. **Жменяк Ю. Ю. Стандарт доказування вини поза розумним сумнівом: критерії його застосування та практика Європейського суду з прав людини** [Електронний ресурс] / Ю. Ю. Жменяк // Юрид. наук. електрон. журн. – 2025. – № 11. – С. 27-31. *Проаналізовано концепцію стандарту доказування вини "поза розумним сумнівом", розкрито його зміст та основні критерії застосування. Здійснено правовий аналіз практики Верховного Суду та практики Європейського суду з прав людини (ЄСПЛ) щодо підходів до застосування зазначеного стандарту та наголошено, що ЄСПЛ наголошує на необхідності дотримання високого стандарту доведення вини обвинуваченого як невід'ємної складової права на справедливий суд відповідно до ст. 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод.* Текст: http://lsej.org.ua/11_2025/6.pdf

31. **Загиней-Заболотенко З. А. Антикорупційне кримінальне законодавство України: основні віхи реформування в сучасних умовах** [Електронний ресурс] / Зоя Аполлінаріївна Загиней-Заболотенко, Дмитро Миколайович Харко // Право.UA : наук.-практ. журн.– 2025. – № 4. –

С. 182-189. *Висвітлено питання реформування антикорупційного кримінального законодавства України, яке відбувалося поступово під впливом, передусім, міжнародних зобов'язань України у сфері запобігання та протидії корупції, а також у зв'язку з визнанням необхідності удосконалення окремих положень Кримінального кодексу України (КК України) щодо кримінальної відповідальності за корупційні кримінальні правопорушення. Окреслено етапи реформування антикорупційного кримінального законодавства, а саме: невдала спроба реформування (2009 р.); активна фаза антикорупційного реформування (2011 - 2015 рр.), протягом якої відбулися найбільш істотні зміни у статтях про корупційні кримінальні правопорушення; спорадичний етап антикорупційного реформування (2016 - 2025 рр.), протягом якого таке реформування відбувалася нечасто.* Текст: https://pravo.unesco-socio.in.ua/wp-content/uploads/archive/Pravo-ua-2025-4/Pravo_ua_2025_4_182.pdf

32. **Зарубенко А. О. Державна політика кібербезпеки у сфері запобігання легалізації незаконних доходів** [Електронний ресурс] / Артур Олександрович Зарубенко, Олег Андрійович Дєгтяр // Сусп-во та нац. інтереси. – 2026. – № 1. – С. 592-601. *Проаналізовано основні виклики, пов'язані з використанням цифрових технологій для здійснення фінансових злочинів, зокрема відмивання коштів, отриманих злочинним шляхом. Особливу увагу приділено аналізу нормативно-правової бази, яка регулює питання кібербезпеки та протидії легалізації незаконних доходів в Україні та на міжнародному рівні. Визначено роль міжнародних організацій, таких як FATF (Financial Action Task Force), у формуванні глобальних стандартів боротьби з відмиванням коштів і фінансуванням тероризму, а також їх вплив на розробку національної політики в цій сфері. Наголошено на важливості впровадження сучасних інформаційно-комунікаційних технологій для моніторингу, аналізу та виявлення підозрілих фінансових операцій. Окреслено роль державних органів, фінансових установ і приватного сектора у забезпеченні безпеки фінансових даних і протидії кіберзлочинності.*

Наголошено, що ефективна державна політика кібербезпеки у фінансовій сфері повинна будуватися на основі комплексного підходу, який включає такі компоненти, як: створення національної системи кібербезпеки; розвиток механізмів міжвідомчої взаємодії; впровадження інноваційних технологій для аналізу фінансових транзакцій; посилення відповідальності за кіберзлочини та відмивання коштів; підвищення рівня цифрової грамотності працівників фінансового сектора. Текст: https://perspectives.pp.ua/index.php/sni/article/view/34869/34846

33. **Здоровило Т. Звірства в Бучі: Україна повідомила про підозру 211 окупантам – Генпрокуратура** [Електронний ресурс] / Тарас Здоровило // Україна молода. – 2026. – 3 лют. – Електрон. дані. *Подано допис у Фейсбуці Генерального прокурора України Руслана Кравченка про роботу над формуванням доказової бази щодо злочинів російських окупантів, яка працює як у національних провадженнях, так і є основою для майбутніх справ у Міжнародному трибуналі. Зокрема Р. Кравченко проінформував про хід розслідування звірств окупантів у Бучі та зазначив, що нині Департаментом протидії злочинам, вчиненим в умовах збройного конфлікту, здійснюється процесуальне керівництво досудовим розслідуванням у двох кримінальних провадженнях, у яких об'єднано 324 кримінальні провадження за фактами вбивств цивільних осіб. Як повідомили у Департаменті, наразі у кримінальних провадженнях щодо масових вбивств цивільних в Бучі встановлено 75 військовослужбовців збройних сил РФ, здійснено 85 повідомлень про підозру, а на розгляді в суді перебувають два обвинувальні акти щодо двох російських військовослужбовців, обвинувачених у вбивстві цивільних осіб у місті Буча.* Текст: https://umoloda.kyiv.ua/number/0/2006/193214/

34. **Карлінська С. І. Належні докази у справах про відшкодування матеріальної шкоди завданої військовою агресією РФ – деякі загальні аспекти** [Електронний ресурс] / Світлана Ігорівна Карлінська // Успіхи і досягнення у науці. – 2025. – № 12. – С. 210-227.

Проаналізовано судову практику та з'ясовано деякі особливості розгляду справ про відшкодування шкоди, завданої військовою агресією РФ. Приділено увагу питанню судового імунітету та висвітлено практику застосування ст. 79 Закону України "Про міжнародне приватне право". Окреслено основні види шкоди, які були завдані військовою агресією, серед яких шкода, що була заподіяна майну фізичних або юридичних осіб, та шкода, що була заподіяна нерухомому майну таких осіб. Наведено перелік доказів, які вважаються належними у справах про відшкодування шкоди, завданої РФ через збройну агресію. Висвітлено особливості розгляду справ про відшкодування моральної шкоди та вказано, що необхідно: довести протиправність дій, якими було завдано моральну шкоду; довести факт заподіяння шкоди та глибину й тривалість фізичних і душевних страждань потерпілого; підтвердити причинно-наслідковий зв'язок між протиправними діями та завданою моральною шкодою. Текст: https://perspectives.pp.ua/index.php/sas/article/view/34281/34257

35. **Карпець Ю. В. Цифрові докази та комп'ютерно-технічні експертизи у кримінальних провадженнях про військові злочини** [Електронний ресурс] / Ю. В. Карпець // Юрид. наук. електрон. журн. – 2025. – № 11. – С. 226-230. *Проаналізовано нормативно-правове регулювання збирання, фіксації та використання електронних доказів у доказуванні воєнних злочинів відповідно до Кримінального процесуального кодексу України (КПК України). Висвітлено міжнародні стандарти роботи з цифровими доказами, закріпленими Будапештською конвенцією про кіберзлочинність та її Другим додатковим протоколом від 2022 р., а також вимоги Міжнародного кримінального суду (МКС) щодо належності та допустимості електронних доказів. Розглянуто судову практику Верховного Суду України щодо оцінки електронних доказів у кримінальних провадженнях та узагальнено критерії визнання цифрових доказів допустимими. Обґрунтовано необхідність імплементації міжнародних стандартів цифрової криміналістики у національну практику розслідування військових злочинів і запропоновано*

конкретні шляхи удосконалення процесуального законодавства України щодо регламентації роботи з цифровими доказами у кримінальних провадженнях про військові злочини для забезпечення їх належності та допустимості відповідно до стандартів міжнародного кримінального правосуддя. Текст: http://lsej.org.ua/11_2025/48.pdf

36. **Кіншов Д. С. Умови існування провокації злочину у спеціальному кримінальному провадженні (in absentia)** [Електронний ресурс] / Д. С. Кіншов // Юрид. наук. електрон. журн. – 2025. – № 11. – С. 231-236. *Розглянуто питання провокації злочину, зокрема окреслено історичні складові її формування та розвиток судових позицій у низці рішень Європейського суду з прав людини (ЄСПЛ) та Верховного Суду Сполучених Штатів Америки. На основі аналізу судової практики наведено перелік злочинів у справах in absentia, у яких правоохоронні органи зловживають провокацією з метою отримання обвинувальних доказів. Наведено перелік кримінальних правопорушень, де провокація майже не трапляється, наприклад, такими злочинами є державна зрада, колабораційна діяльність, створення терористичної групи чи терористичної організації. Сформована так звану "тріаду умов" провокації у справах in absentia, які повинні діяти у сукупності задля існування такого явища як провокація у справах in absentia.* Текст: http://lsej.org.ua/11_2025/49.pdf

37. **Коптєв Р. О. Колабораційна діяльність у кримінально-правовому розумінні (ст. 111-1 ККУ): особливості, проблеми відмежування від суміжних складів кримінальних правопорушень** [Електронний ресурс] / Р. О. Коптєв, В. В. Стрельник, В. В. Базелюк // Юрид. наук. електрон. журн. – 2025. – № 11. – С. 193-197. *Розкрито ключові особливості колабораційної діяльності як кримінального правопорушення, зокрема в порівняльному аналізі з іншими подібними складами злочинів. Особливу увагу приділено критеріям відмежування колабораційної діяльності за ст. 111-1 Кримінального кодексу України (КК України) від суміжних кримінальних правопорушень, таких як: виправдовування, визнання*

правомірною, заперечення збройної агресії РФ проти України, глорифікація її учасників (ст. 436-2 КК); державна зрада (ст. 111 КК України), пособництво державі-агресору (ст. 111-2 КК України). Наведено передумову криміналізації колабораційної діяльності та встановлено кількість основних складів колабораціонізму. Акцентовано на важливості дотримання принципів правової визначеності та недопущення притягнення особи до відповідальності за одне і те саме діяння двічі, що тягне за собою негативні наслідки. Текст: http://lsej.org.ua/11_2025/42.pdf

38. **Корогод С. В. Система кількісних та якісних показників як основа дослідження кримінологічної характеристики корупції** [Електронний ресурс] / С. В. Корогод // Аналіт.-порівнял. правознавство : електрон. наук. фах. вид. – 2025. – № 6, ч. 3. – С. 53-57. *Визначено ключові властивості корупційної діяльності, зокрема корисливий мотив, високу адаптивність, системний характер і здатність до маскування протиправних дій, а також її прояви на індивідуальному, організованому та транснаціональному рівнях. Проаналізовано методологічні проблеми дослідження корупції, насамперед її високу латентність, та оцінено традиційні кількісні й якісні підходи до вимірювання цього явища. Запропоновано інтегровану систему показників оцінювання корупції з урахуванням міжнародного досвіду, зокрема методології Індексу сприйняття корупції (Transparency International). Обґрунтовано необхідність стандартизації дефініцій, удосконалення збору емпіричних даних і адаптації міжнародних методик до національних соціально-правових реалій як передумови ефективної протидії корупції.* Текст: http://journal-app.uzhnu.edu.ua/article/view/347075

39. **Костилєв О. І. Основні засади боротьби з легалізацією (відмиванням) майна, одержаного злочинним шляхом під час дії воєнного стану в Україні** [Електронний ресурс] / Олександр Іванович Костилєв, Тетяна Іванівна Костилєва // Успіхи і досягнення у науці. – 2025. – № 12. – С. 310-330. *Висвітлено основні засади боротьби з легалізацією (відмиванням) майна,*

одержаного злочинним шляхом, та виявлено проблемні питання, які виникають під час боротьби правоохоронних органів з такою незаконною кримінально-караною діяльністю під час дії воєнного стану в Україні. Проаналізовано сучасні зміни у законодавстві з означених питань та розкрито деяку термінологію, зокрема запропоновано визначення таких термінів як "криптовалюта", "майно", "активи" тощо. Висвітлено практичний досвід у досліджуваній сфері, зокрема досвід Сполучених Штатів Америки. Приділено увагу офіційно існуючим світовим організаціям, діяльність яких спрямована на боротьбу з легалізацією (відмиванням) майна, одержаного злочинним шляхом. Визнано доцільним вступ України до таких основоположних організацій як "The Financial Action Task Force", а також сформульовано пропозиції щодо посилення боротьби з легалізацією (відмиванням) майна, одержаного злочинним шляхом. Текст: https://perspectives.pp.ua/index.php/sas/article/view/34289/34265

40. **Кравчук О. О. Незаконне збагачення – злочин, предмет якого визначається непрямим шляхом** [Електронний ресурс] / Олексій Олегович Кравчук // Нове укр. право. – 2025. – № 5. – С. 116-123. *Розглянуто таку особливість об'єктивної сторони складу злочину незаконного збагачення відповідно до ст. 368-5 Кримінального кодексу України (КК України) як визначення непрямим шляхом обсягу незаконно набутих активів. Обгрунтовано, що на відміну від інших корупційних кримінальних правопорушень, де йдеться про одержання неправомірної вигоди, об'єктивна сторона незаконного збагачення сконструйована так, що розмір незаконного доходу визначається непрямим шляхом, задля чого має бути проведено арифметичний розрахунок. Наведено алгоритм означеної дії у вигляді формули та зазначено, що під час застосування заходів забезпечення кримінального провадження чи надання дозволу здійснення слідчих дій, що потребують дозволу слідчого судді, саме він визначає, чи існує обґрунтована підозра у вчиненні відповідного правопорушення, перевіряє відповідні розрахунки, що мають бути проведені стороною обвинувачення, а за*

наявності на відповідній стадії заперечень сторони захисту, враховує їх. Текст: http://newukrainianlaw.in.ua/index.php/journal/article/view/872/801

41. **Красій М. О. Ідеологічна платформа зовнішньої кримінально-правової політики України: постановка проблеми** [Електронний ресурс] / М. О. Красій // Аналіт.-порівнял. правознавство : електрон. наук. фах. вид. – 2025. – № 6, ч. 3. – С. 58-62. *Розкрито значення правової та кримінально-правової ідеології як ядра формування доктрини, законодавства і правозастосування, а також висвітлено особливості становлення національної правової ідеології. Доведено, що ідеологічна платформа зовнішньої кримінально-правової політики України є проявом єдиної кримінально-правової ідеології держави у міжнародному вимірі та забезпечує гармонізацію національного законодавства з міжнародними стандартами. Зроблено висновок, що ідеологічна платформа є концептуальною основою зовнішньої кримінально-правової політики й передує доктринальній, законодавчій та правозастосовній платформам.* Текст: http://journal-app.uzhnu.edu.ua/article/view/347076

42. **Ліненко С. О. Механізми державного управління у сфері державної безпеки та розшуку злочинців: міжвідомча взаємодія, аналітика та процесуальні аспекти** [Електронний ресурс] / Світлана Олегівна Ліненко // Наук. перспективи. – 2025. – № 12. – С. 428-440. *У ході дослідження особливу увагу приділено узгодженості дій суб'єктів сектора безпеки і правопорядку, інституційнам каналам координації та ролі інформаційного обміну й доказової бази у підвищенні результативності розшукових заходів. Висвітлено організаційні та правові передумови міжвідомчої взаємодії під час ініціювання, планування та реалізації розшуку, включно з питаннями розподілу компетенцій, вертикальної й горизонтальної координації та підзвітності. Розкрито значення аналітичних інструментів для формування управлінських пріоритетів, оцінювання ризиків і ресурсного забезпечення, а також для підтримки оперативного реагування. Наголошено на ролі цифровізації та узгоджених інформаційних систем. Сформульовано*

висновок про необхідність посилення регламентованої взаємодії сторін та учасників процесу, розвитку аналітичної спроможності й уніфікації процесуальних аспектів документування для забезпечення законності, результативності та довіри до судових рішень. Текст: https://perspectives.pp.ua/index.php/np/article/view/34420/34396

43. **Лоскутов Т. О. Правове регулювання процесуального статусу суб'єктів сторони обвинувачення в умовах воєнного стану** [Електронний ресурс] / Т. О. Лоскутов // Юрид. наук. електрон. журн. – 2025. – № 11. – С. 237-240. *Розглянуто правове регулювання процесуального статусу суб'єктів сторони обвинувачення в умовах воєнного стану, що потребує удосконалення задля підвищення ефективності кримінального провадження та забезпечення прав, свобод і законних інтересів людини. Констатовано, що розширення повноважень керівника органа прокуратури щодо прийняття рішення на здійснення процесуальної діяльності сторони обвинувачення в умовах воєнного стану без урегулювання судового контролю "за першою можливістю" ставить сторону захисту у наперед невигідне становище щодо перевірки законності та обґрунтованості обмеження прав, свобод і законних інтересів людини у кримінальному досудовому провадженні. Вказано, що поєднання в одній особі процесуального статусу суб'єкта сторони обвинувачення (прокурора, слідчого або дізнавача) та елементів процесуального статусу перекладача під час воєнного стану має супроводжуватися нормативним регулюванням процесуальних гарантій, що встановлені ст. 68 Кримінального процесуального кодексу України (КПК України). Зазначено, що правове регулювання вимоги "автоматичного" максимально швидкого судового контролю за рішенням керівника органа прокуратури про продовження строку досудового розслідування щодо неповнолітніх сприятиме удосконаленню процесуального статусу керівника органа прокуратури, а також забезпеченню принципу змагальності та прав неповнолітніх на розумний строк кримінального провадження у період воєнного стану.* Текст: http://lsej.org.ua/11_2025/50.pdf

44. **Луговий В. О. Проблемні аспекти екстрадиції під час досудового розслідування злочинів, учинених транснаціональними злочинними угрупуваннями** [Електронний ресурс] / В. О. Луговий// Наук. вісн. публіч. та приват. права. – 2025. – № 4. – С. 158-163. *Окреслено різноманітні форми міжнародного співробітництва, серед яких особливе місце займає видача осіб, що вчинили кримінальне правопорушення. Обгрунтовано актуальність означеної кримінально-процесуальної процедури, зокрема у зв'язку як з військовою агресією РФ, так і з безпосередньою загрозою трафіку зброї, боєприпасів, наркотичних речовин тощо до країн Європейського Союзу через територію України як одного з напрямів діяльності транснаціональних організованих злочинних угрупувань. Визначено наступні взаємопов'язані фактори, а саме: розповсюдження міжнародної та національної кримінальної злочинності; вчинення злочинів на території різних держав; тяжкість вчинених протиправних діянь; обов'язкову взаємодію судових і правоохоронних органів для забезпечення найбільш оптимального процесу визначеної категорії кримінальних проваджень. Сформульовано поняття екстрадиції як заснованого на принципах і нормах міжнародного і національного права процесу, пов'язаного з наданням державами правової взаємодопомоги, що полягає у передачі злочинця державі, на території якої було вчинено злочин, або державі, громадянином якої є злочинець, чи державі, котра найбільше потерпіла від злочинного діяння, для притягнення його до кримінальної відповідальності або виконання винесеного вироку суду.* Текст: http://www.nvppp.in.ua/vip/2025/4/26.pdf

45. **Лук'янчиков Є. Д. Використання цифрових джерел інформації в розслідуванні корупційних правопорушень у сфері міського благоустрою та інфраструктурних проектів** [Електронний ресурс] / Євген Дмитрович Лук'янчиков, Олександр Максимович Рекун // Нац. інтереси України. – 2026. – № 1. – С. 736-747. *Досліджено криміналістичні підходи виявлення, фіксації та розслідування корупційних правопорушень у сфері міського благоустрою та інфраструктурних проєктів, що становлять одну з*

найбільш ризикових і фінансово вразливих ділянок діяльності органів місцевого самоврядування (ОМС). Проаналізовано сучасний стан протидії корупції у цій галузі, типові способи вчинення таких правопорушень, механізми приховування слідів, коло осіб, схильних до вчинення корупційних діянь у сфері публічних закупівель, ремонті та будівництві об'єктів інфраструктури, благоустрою територій, укладенні договорів підряду та здійсненні технічного нагляду. Розглянуто окремі аспекти правозастосовної практики, включаючи складнощі підтвердження автентичності цифрових матеріалів, ризики втручання у їх структуру, а також колізії, що виникають при збиранні таких доказів у співпраці з органами досудового розслідування, експертними установами та органами державного фінансового контролю. Обґрунтовано необхідність системного удосконалення методичного забезпечення, розроблення спеціальних криміналістичних рекомендацій щодо роботи з цифровою інформацією, а також підвищення кваліфікації слідчих, прокурорів і судових експертів. Текст: https://perspectives.pp.ua/index.php/niu/article/view/35198/35176

46. **Лученко Т. Кабмін пропонує скасувати кримінальну відповідальність за "злісну непокору" в колоніях** [Електронний ресурс] / Тарас Лученко // Суд.-юрид. газ. – 2026. – 6 лют. – Електрон. дані. *Розкрито зміст розробленого Міністерством юстиції законопроекту № 15003 про внесення змін до Кримінального кодексу України (КК України), Кримінального процесуального кодексу України (КПК України) та Кримінально-виконавчого кодексу України щодо гуманізації законодавства у сфері виконання кримінальних покарань, поданого Кабінетом Міністрів України (КМ України) на розгляд Верховної Ради України (ВР України). Зазначено, що документ спрямований на гуманізацію законодавства у сфері виконання кримінальних покарань та приведення його у відповідність до європейських стандартів, а його ключовим положенням є виключення ст. 391 КК України щодо кримінальної відповідальності за злісну непокору вимогам адміністрації установ виконання покарань, санкція якої фактично*

передбачає кримінальну відповідальність за вчинення засудженими дисциплінарних порушень. Наведено коментар заступниці міністра юстиції України Людмили Кравченко, яка наголосила, що таким чином "ми відходимо від каральної логіки до моделі, що ґрунтується на правовій визначеності, пропорційності та судовому контролі – саме так працюють пенітенціарні системи в європейських державах". Текст: https://sud.ua/uk/news/publication/352801-kabmin-predlagaet-otmenit-ugolovnuyu-otvetstvennost-za-zlostnoe-nepovinovenie-v-koloniyakh

47. **Маркіна А. В. Способи збирання стороною обвинувачення електронних доказів у кримінальних провадженнях щодо воєнних злочинів** [Електронний ресурс] / Анна Валеріївна Маркіна // Право.UA : наук.-практ. журн.– 2025. – № 4. – С. 104-112. *Проаналізовано норми Кримінального процесуального кодексу України (КПК України) та сформовану на їх основі судову практику й доктринальні підходи щодо способів збирання стороною обвинувачення електронних доказів у кримінальних провадженнях щодо воєнних злочинів. Розкрито зміст висловлених у доктрині кримінального процесу теоретичних підходів до визначення способів збирання електронних доказів у цілому та електронних доказів зокрема. Окреслено способи збирання стороною обвинувачення електронних доказів у кримінальних провадженнях щодо воєнних злочинів і доведено, що в кримінальних провадженнях щодо воєнних злочинів питома вага у їх числі належить отриманню електронних доказів у ході проведення огляду як слідчої (розшукової) дії та внаслідок свідчення учасників кримінального провадження, зокрема, свідків і потерпілих.* Текст: https://pravo.unesco-socio.in.ua/wp-content/uploads/archive/Pravo-ua-2025-4/Pravo_ua_2025_4_104.pdf

48. **Міжнародна взаємодія України у боротьбі з відмиванням коштів та фінансуванням тероризму** [Електронний ресурс] / Т. В. Бєльська, Н. О. Кондратенко, С. О. Гайдученко, Т. А. Коляда // Сусп-во та нац. інтереси. – 2025. – № 12. – С. 941-952. *Розкрито еволюцію нормативно-правового забезпечення та інституційних механізмів, що формувалися під впливом*

міжнародних стандартів і рекомендацій провідних організацій, зокрема Групи розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням коштів, Ради Європи, Європейського Союзу (ЄС) та глобальної мережі підрозділів фінансової розвідки. Зазначено, що гармонізація української системи з вимогами міжнародних актів сприяла удосконаленню національної моделі фінансового моніторингу, розвитку ризик-орієнтованого підходу та підвищенню ефективності виявлення підозрілих транзакцій. Обґрунтовано, що в умовах збройної агресії проти України значення міжнародних партнерств істотно зросло, адже вони забезпечують як додатковий контроль за потоками коштів, так і координацію санкційних заходів, спрямованих на обмеження ресурсів осіб та структур, причетних до терористичних практик. Текст: https://perspectives.pp.ua/index.php/sni/article/view/33787/33755

49. **Мороз Ю. А. Стан та тенденції кримінальних правопорушень у сфері оподаткування** [Електронний ресурс] / Ю. А. Мороз // Право і сусп-во. – 2025. – № 6. – С. 345-351. *На основі узагальнення чинного кримінального законодавства, офіційних статистичних даних та актуальних наукових досліджень визначено особливості правової природи кримінальних правопорушень, передбачених ст. 212 Кримінального кодексу України (КК України). Значну увагу приділено проблемі високого рівня латентності податкових кримінальних правопорушень, зумовленої складністю виявлення та доведення таких правопорушень, а також обмеженими можливостями правоохоронних органів щодо аналітичного супроводу фінансово-економічних розслідувань. Розкрито ключові чинники, що обумовлюють зростання криміногенної активності у сфері оподаткування, серед яких: економічна нестабільність, тінізація ринку, недосконалість податкової політики, недостатній рівень цифровізації контролюючих органів, а також недоліки кримінально-правового регулювання відповідальності за ухилення від сплати податків.* Текст: http://www.pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2025/6_2025/51.pdf

50. **Морозова Н. Кримінальні провадження як спосіб конкурентної боротьби: алгоритми ефективної протидії** [Електронний ресурс] / Наталія Морозова // Юрид. практика. – 2026. – 29 січ. – Електрон. дані. *Розглянуто питання протидії поширеній останнім часом практиці використання кримінальних проваджень, пов'язаних із бізнесовою діяльністю, не як інструменту захисту, а як засобу конкурентного тиску. Зазначено, що на відміну від господарського спору, кримінальне провадження дозволяє проводити обшуки, вилучати сервери, документи, телефони, блокувати рахунки, викликати керівників і співробітників на допити, створювати публічний репутаційний тиск. Окреслено кілька сценаріїв так званих "замовних" справ і надано рекомендації щодо захисту від означених дій. Констатовано, що лише за умови балансу між відповідальністю бізнесу та професійним, неупередженим підходом правоохоронних органів кримінальне провадження виконуватиме свою справжню функцію - захист прав і законних інтересів, а не обслуговування конкурентних або приватних інтересів.* Текст: https://pravo.ua/kryminalni-provadzhennia-iak-sposib-konkurentnoi-borotby-alhorytmy-efektyvnoi-protydii/

51. **Назарук О. І. Процесуальне керівництво прокурора у кримінальних провадженнях щодо військових насильницьких кримінальних правопорушень** [Електронний ресурс] / Олена Ігорівна Назарук // Нове укр. право. – 2025. – № 5. – С. 124-129. *Зазначено, що кримінальна процесуальна діяльність прокурора знаходить своє відображення через різні функції органів прокуратури на різних стадіях кримінального процесу. Визначено, що особливості реалізації процесуального керівництва залежать від виду кримінального правопорушення щодо якого відбувається провадження, та встановлено, що здійснення процесуального керівництва прокурора у кримінальних провадженнях щодо військових насильницьких кримінальних правопорушень пов'язане зі встановленням усіх елементів предмету доказування. Розкрито зміст певних статей Кримінального кодексу України (КК України) та вказано на необхідність*

розмежування таких понять як "військовий злочин" "злочин, вчинений військовослужбовцем", "воєнний злочин". Окрім того, важливим є перевірка даних щодо визначення виду та розміру шкоди, завданої кримінальним правопорушенням, а також інших обставин, які мають значення для кримінального провадження. Текст: http://newukrainianlaw.in.ua/index.php/journal/article/view/873/802

52. **Нестеренко А. С. Адміністративно-правові гарантії реалізації норм міжнародного кримінального права в Україні** [Електронний ресурс] / Алла Станіславівна Нестеренко, Марія Іванівна Граб // Нац. інтереси України. – 2026. – № 1. – С. 782-791. *Обґрунтовано, що адміністративно-правові гарантії відіграють ключову роль у практичній імплементації норм міжнародного кримінального права, оскільки саме через діяльність органів виконавчої влади, правоохоронних і контролюючих органів забезпечується організаційне, процедурне та інституційне підґрунтя їх реалізації. Проаналізовано нормативно-правову базу України, що регулює взаємодію національних адміністративних інститутів із міжнародними судовими та правоохоронними органами, а також механізми міжнародної правової допомоги у кримінальних справах. Запропоновано напрями вдосконалення адміністративно-правового забезпечення реалізації норм міжнародного кримінального права в Україні, спрямовані на підвищення ефективності державного управління у цій сфері та зміцнення правопорядку* Текст: https://perspectives.pp.ua/index.php/niu/article/view/35202/35180

53. **Олійник Я. Міжнародне співробітництво у сфері кримінального права та механізми обміну інформацією через Інтерпол** [Електронний ресурс] / Ярина Олійник, Тетяна Гладинюк // Вісн. Нац. ун-ту ”Львів. політехніка”. Серія : Юрид. науки. – 2025. – Вип. 12 (№ 4). – С. 307-313. *Розглянуто міжнародне правове співробітництво як необхідну умову протидії транснаціональній злочинності в умовах глобалізації та відкритості кордонів. Особливу увагу приділено діяльності Інтерполу як ключового координаційного механізму взаємодії правоохоронних органів, його*

правовій природі, структурі та інформаційним можливостям, зокрема використанню глобальної системи І-24/7. Проаналізовано роль "червоних повідомлень" у міжнародному розшуку та окреслено проблеми їх застосування, пов'язані з ризиками політичних зловживань і дотриманням прав людини. Узагальнено досвід України у співпраці з Інтерполом та обґрунтовано необхідність подальшого розвитку міжнародної взаємодії шляхом удосконалення правових гарантій, прозорості процедур і впровадження цифрових технологій. Текст: https://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2025/nov/40950/ttctb-482025-2110122025-311-317.pdf

54. **Ошедша А. Д. Поняття строків у кримінальному досудовому провадженні** [Електронний ресурс] / А. Д. Ошедша // Аналіт.-порівнял. правознавство : електрон. наук. фах. вид. – 2025. – № 6, ч. 3. – С. 221-228. *Розкрито поняття та правову природу строків у кримінальному досудовому провадженні. Проаналізовано істотні ознаки строків як комплексної правової категорії, зокрема їх нормативну зумовленість, імперативний характер і зв'язок із диспозитивними засадами кримінального провадження. Обґрунтовано регулюючу й гарантійну функції строків у механізмі забезпечення верховенства права, процесуальної економії та розумності строків. Узагальнено, що строки у кримінальному досудовому провадженні спрямовані на забезпечення ефективності розслідування та захист прав, свобод і законних інтересів учасників кримінального процесу.* Текст: http://journal-app.uzhnu.edu.ua/article/view/347232

55. **Павленко Т. А. Особливості призначення більш м'якого покарання, ніж передбачено законом, у кримінальних провадженнях на підставі угод** [Електронний ресурс] / Т. А. Павленко, А. В. Плотнікова // Право і сусп-во. – 2025. – № 6. – С. 352-357. *Досліджено особливості та проблемні питання призначення більш м'якого покарання, ніж передбачено законом у кримінальних провадженнях на підставі угод. Вказано, що такими угодами, відповідно до чинного законодавства є угода про визнання*

винуватості або угода про примирення. На основі вивчення судової практики встановлено, що суди, призначаючи покарання на підставі угод, допускають можливість призначення сторонам угоди, відповідно до ст. 69 Кримінального кодексу України (КК України), більш м'якого покарання, ніж передбачене законом. Обгрунтовано необхідність запровадження чіткого та дієвого механізму визначення нижньої межі покарання, який би справді функціонував у практиці правозастосування та застосовувався також у випадках укладення угод у кримінальному провадженні, що має забезпечувати збалансованість між диспозитивністю процедури укладення угоди та вимогами кримінально-правових принципів, а також гарантує, що пом'якшення покарання не виходитиме за межі допустимого з огляду на ступінь тяжкості вчиненого діяння, форму вини та обставини справи. Текст: http://www.pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2025/6_2025/52.pdf

56. **Перелік антиукраїнських книжок зріс ще на 6 видань** [Електронний ресурс] // Читомо : [вебсайт]. – 2026. – 3 лют. – Електрон. дані. *Зазначено, що що Державний комітет телебачення і радіомовлення України поповнив Перелік антиукраїнських книжок ще шістьма російськими виданнями, зміст яких спрямований на ліквідацію незалежності України, пропаганду насильства та міжетнічної, расової і релігійної ворожнечі. До цього списку, який ведеться на основі моніторингу видавничої сфери РФ, РБ та тимчасово окупованих територій (ТОТ) України, щомісяця додають нові пропагандистські видання; станом на 30.012026 в ньому вже 634 позиції. Перелік інформує книготорговців, правоохоронні органи та читачів про те, що розповсюдження таких книжок може містити ознаки злочинів за Кримінальним кодексом України (КК України* Текст: https://chytomo.com/perelik-antyukrainskykh-knyzhok-zris-shche-na-6-vydan/

57. **Петрончак Ю. О. Позовний та адміністративний способи відшкодування шкоди, завданої внаслідок сексуального насильства, пов'язаного зі збройним конфліктом: досвід Балкан та реалії України** [Електронний ресурс] / Юлія Олегівна Петрончак // Нац. інтереси України. –

2025. – № 12. – С. 990-1002. *Проаналізовано проблеми сексуального насильства, пов'язаного із збройним конфліктом (СНПК), на теренах сучасної України в цілому та правового регулювання її компенсаційного аспекту зокрема. З'ясовано, що факти сексуального насильства над населенням держави-супротивника, насамперед над жінками і дітьми, має давню історію, та окреслено положення відповідних нормативно-правових актів міжнародного характеру щодо відповідальності за його вчинення. Висвітлено досвід Боснії та Герцоговини щодо відповідальності та компенсації за СНПК, а також розглянуто норми вітчизняного законодавства, які регламентують судовий спосіб відшкодування шкоди, завданої внаслідок кримінального правопорушення відповідно до статей Кримінального кодексу України (КК України), Кримінального процесуального кодексу України (КПК України) та Цивільного процесуального кодексу України (ЦПК України). Встановлено, що наразі існують два виміри національного способу захисту: судовий та адміністративний, та зазначено, що прийняття відповідного нормативно-правового акту й створення на його підставі уповноваженого органа виконавчої влади здійснюється у кожній окремій державі за потреби, тобто за умови фактичної наявності суспільного запиту. Наголошено, що в умовах російської агресії, надзвичайно важливим є формування цілісної концепції державної політики в зазначеній сфері та комплексне наукове осмислення механізму відшкодування шкоди, завданої внаслідок СНПК.* Текст: https://perspectives.pp.ua/index.php/niu/article/view/33653/33621

58. **Плугатир І. С. Перспективні напрями використання правоохоронними органами ризик-орієнтованого підходу у протидії злочинності** [Електронний ресурс] / Ірина Сергіївна Плугатир // Успіхи і досягнення у науці. – 2025. – № 12. – С. 439-450. *Здійснено комплексне дослідження перспективних напрямів упровадження ризик-орієнтованого підходу (РОП) у діяльність правоохоронних органів як стратегічного вектора модернізації системи протидії злочинності. Обґрунтовано, що традиційна*

модель реагування на вже вчинені правопорушення не відповідає сучасним викликам, пов'язаним із зростанням організованості, латентності та транснаціонального характеру злочинності. Акцентовано на необхідності трансформації правоохоронної системи, заснованої на ідентифікації, оцінці та пріоритизації ризиків, що є змістовною основою РОП. Окреслено сучасні теоретико-методологічні підходи до застосування РОП у сфері забезпечення публічної безпеки та узагальнено міжнародний досвід у цій сфері. Сформульовано ключові напрями практичної реалізації РОП та констатовано, що впровадження ризик-орієнтованого підходу не лише сприятиме більш ефективному використанню ресурсів, а й підвищить загальний рівень публічної безпеки та дозволить сформувати в Україні систему протидії злочинності, наближену до європейських і міжнародних стандартів. Текст: https://perspectives.pp.ua/index.php/sas/article/view/34299/34275

59. **Погорецький М. А. Вплив правових позицій Верховного Суду на формування доктрини та практики кримінального процесуального доказового права України** [Електронний ресурс] / Микола Анатолійович Погорецький // Вісн. Нац. акад. прав. наук України. – 2025. – № 4. – С. 260-290. *У ході дослідження Верховний Суд розглянуто як інтерпретаційний центр, що забезпечує трансляцію матеріально-конституційних стандартів доказування, сформульованих у правових позиціях Конституційного Суду України (КСУ), у площину щоденного правозастосування. Обґрунтовано, що еволюція практики Верховного Суду характеризується переходом від формального процесуалізму до правоорієнтованої моделі допустимості доказів, у межах якої визначальним критерієм є істотність порушення прав людини та його вплив на справедливість судового розгляду. Доведено, що практика Верховного Суду сприяє уніфікації правозастосування та підвищенню стандартів мотивації судових рішень, але водночас виявлено доктринальні обмеження й виклики, пов'язані з фрагментарністю практики та колізіями між палатами.*

Сформульовано положення конституційно орієнтованої доктрини кримінального процесуального доказового права, у межах якої доказування розглядається як система процесуальних гарантій захисту прав людини, а правові позиції Верховного Суду як ключовий чинник її подальшого розвитку. Текст: https://visnyk.kh.ua/uk/journals/visnik-naprnu-4-2025-r/vpliv-pravovikh-pozitsiy-verkhovnogo-sudu-na-formuvannya-doktrini-ta-praktiki-kriminalnogo-protsesualnogo-dokazovogo-prava-ukrayini

60. **Погорецький М. М. Актуальні питання караності ведення агресивної війни** [Електронний ресурс] / М. М. Погорецький, О. О. Книженко // Аналіт.-порівнял. правознавство : електрон. наук. фах. вид. – 2025. – № 6, ч. 3. – С. 42-47. *Здійснено комплексний аналіз проблем караності ведення агресивної війни з урахуванням новітніх змін кримінального законодавства України та міжнародно-правових стандартів відповідальності за злочини проти миру й безпеки людства. Досліджено еволюцію санкцій ст. 437 Кримінального кодексу України (КК України), зокрема новели Закону України від 09.10.2024 № 4012-IX, а також їх відповідність положенням Римського статуту Міжнародного кримінального суду (МКС) та Кампальських поправок. Проаналізовано стан наукової розробки проблеми, судову практику та статистику застосування норми, акцентовано на правових позиціях Великої Палати Верховного Суду щодо суб'єкта злочину агресії. Розглянуто підходи, закладені в проєкті нового КК України, що передбачають диференціацію санкцій залежно від тяжкості злочину. Обґрунтовано необхідність гармонізації санкції за злочин агресії з міжнародними стандартами пропорційності та справедливості й запропоновано напрями вдосконалення системи покарань.* Текст: http://journal-app.uzhnu.edu.ua/article/view/347072

61. **Потапова Д. І. Тактика проведення допиту неповнолітніх, потерпілих від кримінальних правопорушень проти статевої свободи і статевої недоторканості** [Електронний ресурс] / Д. І. Потапова, А. В. Василенко, В. М. Денис // Юрид. наук. електрон. журн. – 2025. – № 11. –

С. 241-245. *Досліджено особливості здійснення процесуальної дії – допиту щодо надзвичайно вразливої категорії осіб, а саме неповнолітніх, які стали жертвами злочинів проти статевої свободи та недоторканості. Зосереджено увагу на тих критичних аспектах, які необхідно брати до уваги при здійсненні допиту, та наголошено, що допит неповнолітніх, як і будь-які інші слідчі (розшукові) дії, що стосуються дітей, має здійснюватися на основі фундаментальних принципів правосуддя і дружнього ставлення до дитини. Сформульовано висновки, які дають змогу визначити існуючі недоліки у чинному законодавстві, що виявляються, зокрема, у недостатній правовій регламентації засад проведення допиту такої вразливої категорії, як неповнолітні особи*. Текст: http://lsej.org.ua/11_2025/51.pdf

62. **Потіхенський А. І. Комплексний аналіз військових кримінальних правопорушень: психологічні мотиви, соціальні чинники та проблеми правового регулювання** [Електронний ресурс] / А. І. Потіхенський, К. В. Кусмарова, А. С. Босенко // Нац. інтереси України. – 2025. – № 12. – С. 1014-1026. *Досліджено мотиваційні чинники поведінки військовослужбовців у бойових та екстремальних умовах. Проаналізовано обставини та передумови, що можуть зумовлювати вчинення ними військових кримінальних правопорушень, а також окреслено правові проблеми регулювання таких злочинів. Зазначено, що початок повномасштабної війни РФ спричинив появу цілої системи соціальних, правових і психологічних трансформацій у військовому середовищі, які стали помітними майже одразу після мобілізації різних верств населення. Військову злочинність розглянуто як багатофакторне явище, що охоплює як індивідуальні, так і системні детермінанти, а також впливає не лише на стан дисципліни, а й на довіру суспільства до армії, національну безпеку та інформаційну стійкість держави в умовах російської пропаганди. Висвітлено норми українського законодавства щодо відповідальності за військові кримінальні правопорушення, зокрема відповідно до Кримінального кодексу України (КК України). Зроблено висновок про необхідність проведення глибокої реформи*

нормативної бази, забезпечення узгодженості положень КК України та законів у сфері оборони, створення системи військової юстиції, здатної фахово оцінювати поведінку військовослужбовців, а також запровадження спеціалізованих психологічних та експертних механізмів, які дозволять об'єктивно визначати рівень вини у конкретних справах. Текст: https://perspectives.pp.ua/index.php/niu/article/view/33655/33623

63. **Пунда О. О. Юридична відповідальність за кримінальні правопорушення у сфері забезпечення прав дитини на медичну допомогу** [Електронний ресурс] / Олександр Олегович Пунда // Успіхи і досягнення у науці. – 2025. – № 12. – С. 476-487. *Наголошено, що система кримінально-правової охорони прав дитини на медичну допомогу в Україні перебуває у процесі активного розвитку та вдосконалення. Забезпечення ефективності цієї системи передбачає взаємодію кримінального права з нормами медичного, сімейного та адміністративного законодавства, а подальше реформування повинно ґрунтуватися на міжнародних стандартах у сфері прав дитини та охорони здоров'я, а також на аналізі практичних проблем кваліфікації й притягнення до відповідальності суб'єктів правопорушень. Проаналізовано статті Кримінального кодексу України (КК України) щодо відповідальності за порушення прав дитини на медичну допомогу. Сформульовано пропозиції щодо вдосконалення КК України, зокрема обґрунтовано необхідність доповнити зміст ч. 5 ст. 134 КК України нормою про відповідальність за незаконне проведення аборту або стерилізації.* Текст: https://perspectives.pp.ua/index.php/sas/article/view/34302/34278

64. **Рада розгляне зміни щодо правничої допомоги потерпілим від злочинів з мотивів ненависті** [Електронний ресурс] // Суд.-юрид. газ. – 2026. – 2 лют. – Електрон. дані. *Йдеться про зареєстрований у Верховній Раді України (ВР України) законопроєкт № 14409 про внесення змін до Закону України "Про безоплатну правничу допомогу", яким пропонується посилити захист осіб, що постраждали від кримінальних правопорушень на ґрунті ненависті. Наведено коментар авторів документа, які зазначили, що*

прийняття законопроєкту забезпечить реальний та ефективний доступ до правосуддя для осіб, які постраждали від злочинів на ґрунті ненависті за ознаками сексуальної орієнтації або гендерної ідентичності, а також сприятиме вдосконаленню практики розслідування та судового розгляду справ про злочини на ґрунті ненависті і забезпечить більш повне виконання Україною своїх міжнародних зобов'язань у сфері захисту прав людини та боротьби з дискримінацією. Текст: https://sud.ua/uk/news/publication/352400-rada-rassmotrit-izmeneniya-pravovoy-pomoschi-poterpevshim-ot-prestupleniy-po-motivam-nenavisti

65. **Романов В. О. Правове регулювання механізмів доступу до інформації абонентів рухомого (мобільного) зв'язку в рамках оперативно-розшукової діяльності України** [Електронний ресурс] / В. О. Романов // Наук. вісн. публіч. та приват. права. – 2025. – № 4. – С. 164-168. *Зазначено, що з огляду на динамічні зміни оперативної обстановки та зростаючу роль цифрових технологій, оперативним підрозділам критично необхідно оперативно отримувати дані від телекомунікаційних операторів для верифікації інформації, контролю за підозрюваними особами та запобігання тяжким і особливо тяжким злочинам. Проаналізовано нормативно-правові акти України, зокрема Закон "Про оперативно-розшукову діяльність" та Кримінальний процесуальний кодекс України (КПК України), які встановлюють загальні принципи тимчасового доступу до документів. Розглянуто судову практику та надано інформацію про зарубіжний досвід, зокрема Польщі, Німеччини, Великобританії, який демонструє ефективність чітко визначених процедур, строків і прозорого судового контролю при доступі до мобільних даних. Сформульовано пропозиції щодо вдосконалення українського законодавства з означеного питання та наголошено, що запровадження чіткої процедури сприятиме підвищенню правової визначеності, зменшенню ризиків зловживань та формуванню довіри до правоохоронної системи, а також дозволить гармонізувати національні норми з положеннями Конвенції про захист прав*

людини і основоположних свобод, забезпечуючи належний баланс між безпекою та приватністю. Текст: http://www.nvppp.in.ua/vip/2025/4/27.pdf

66. **Рядінська В. Законодавчі ініціативи з урегулювання відносин, що виникають при застосуванні поліграфа в Україні: стан та перспективи** [Електронний ресурс] / В. Рядінська, В. Коба // Юрид. вісн.– 2025. – № 5. – С. 201-241. *Розглянуто ключові законопроєкти, подані до Верховної Ради України (ВР України), які розділено на наступні блоки: спрямовані на врегулювання відносин, що виникають при застосуванні поліграфа у кримінальному провадженні та у приватних, цивільних, підприємницьких й інших сферах суспільного життя; спрямовані на впровадження поліграфа як засобу оцінювання доброчесності народних депутатів, суддів і контррозвідувальної діяльності; спрямовані на створення законодавчого підґрунтя для застосування поліграфа в діяльності окремих державних органів - Державної податкової служби України (ДПСУ) та Служби безпеки України (СБУ), де поліграф застосовується на підставі внутрішньовідомчих нормативних актів. Наголошено, що неврегулювання відносин у сфері застосування поліграфа в Україні є перешкодою його впровадженню на сучасному етапі як засобу визначення доброчесності окремих категорій осіб, а також це створює комплекс системних бар'єрів для його ефективної інтеграції у правозастосовну практику. Обґрунтовано необхідність розроблення та прийняття закону, спрямованого на врегулювання відносин у сфері застосування поліграфа.* Текст: http://yurvisnyk.in.ua/v5_2025/27.pdf

67. **Сахнюк В. В. Забезпечення прав дитини у кримінальних провадженнях щодо домашнього насильства** [Електронний ресурс] / В. В. Сахнюк // Журн. східноєвроп. права : [електрон. наук.-практ. вид.] / ПВНЗ "Ун-т сучас. знань". – 2025. – № 141. – С. 108-115. *Проаналізовано забезпечення прав дитини у кримінальних провадженнях щодо домашнього насильства з урахуванням сучасних законодавчих змін і судової практики. Особливу увагу приділено позиції Об'єднаної палати Касаційного кримінального суду Верховного Суду (12.02.2020 р., справа № 453/225/19),*

якою розширено тлумачення поняття кримінального правопорушення, пов'язаного з домашнім насильством. На основі статистичних даних Офісу Генерального прокурора України досліджено структуру та динаміку злочинів щодо дітей, включно з випадками, коли дитина є свідком насильства. Виявлено колізію між національним законодавством щодо статусу дитини-свідка та нормами Кримінального процесуального кодексу України (КПК України). Обґрунтовано необхідність удосконалення кримінального процесуального законодавства шляхом розширення процесуальних гарантій, зокрема внесення змін до ст. 55 КПК України, запровадження психологічних експертиз і підвищення професійної підготовки правоохоронців. Текст: http://easternlaw.com.ua/wp-content/uploads/2025/12/sakhniuk_141.pdf

68. **Ставицька О. Щодо правозастосування ч. 3 ст. 337 КПК України** [Електронний ресурс] / Ольга Ставицька // Юрид. газ. – 2026. – 4 лют. – Електрон. дані. *Розкрито особливості правозастосування ч. 3 ст. 337 КПК України, що передбачає право суду виходити за межі висунутого обвинувачення виключно з метою зміни правової кваліфікації на користь обвинуваченого. Проаналізовано співвідношення цієї норми з принципами змагальності, диспозитивності та права на захист. Обґрунтовано межі допустимого судового втручання в обвинувачення та ризики порушення права на справедливий суд у разі неправомірного застосування зазначеної норми.* Текст: https://yur-gazeta.com/dumka-eksperta/shchodo-pravozastosuvannya-ch-3-st-337-kpk-ukrayini.html

69. **Степаненко О. В. Сучасні кримінальні ризики в професійній діяльності журналіста** [Електронний ресурс] / О. В. Степаненко, О. С. Павлова // Юрид. наук. електрон. журн. – 2025. – № 11. – С. 202-205. *Проаналізовано сучасні кримінальні ризики, що виникають у професійній діяльності журналістів, включно з ризиками, пов'язаними з воєнними діями, агресивними діями третіх осіб, технологічними загрозами та проявами юридичного тиску. Окреслено правові засоби захисту журналістів, передбачені українським законодавством, і виявлено сучасні тенденції та*

виклики у сфері кримінальної відповідальності, що стосуються переслідування журналістів, атак на інформаційні ресурси та фізичної безпеки представників медіа спільноти. Вказано, що сучасні кримінальні ризики для журналістів в процесі здійсненнями ними професійної діяльності є багатовимірними та охоплюють як прямі загрози для життя та здоров'я журналістів (вбивства, тілесні ушкодження, викрадення), так і непрямі – юридичні, психологічні та технологічні, зокрема SLAPP-позови, перешкоджання доступу до інформації, кібератаки, пошкодження майна. Наголошено, що в умовах російської агресії ці ризики значно посилюються та доповнюються військовими злочинами проти журналістів та медійних структур. Констатовано, що незважаючи на наявність окремих кримінально-правових норм і міжнародних механізмів захисту журналістів, практична їх реалізація здебільшого залишається обмеженою через недосконаліть процедур, бюрократичні перепони та недостатній рівень правової культури. Текст: http://lsej.org.ua/11_2025/44.pdf

70. **Степанова Г. М. Оцінка доказів у кримінальних провадженнях про злочини у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів, що вчиняються організованими групами та злочинними організаціями** [Електронний ресурс] / Ганна Миколаївна Степанова, Ольга Юріївна Хахуцяк // Успіхи і досягнення у науці. – 2025. – № 12. – С. 510-519. *Вказано, що складність таких проваджень зумовлена високим рівнем структурованості злочинних формувань, їхньою стійкістю, конспіративністю, ретельним розподілом ролей та використанням сучасних засобів комунікації для уникнення викриття. Висвітлено ключові особливості доказування у справах цієї категорії, серед яких особливу увагу приділено встановленню координації дій учасників, характеру взаємозв'язків між ними, способам організації незаконного наркообігу. Визначено критерії допустимості та достовірності таких доказів, а також ризики, пов'язані з процесуальними порушеннями під час їх отримання. Сформульовано пропозиції щодо вдосконалення методики*

оцінювання доказів у провадженнях про організовану наркозлочинність з огляду на потребу підвищення ефективності протидії незаконному обігу наркотичних засобів і забезпечення дотримання стандартів справедливого судочинства. Текст: https://perspectives.pp.ua/index.php/sas/article/view/34305/34281

71. **Сукмановська Л. М. Військова служба правопорядку у Збройних Силах України як суб'єкт запобігання та протидії домашньому насильству в Україні** [Електронний ресурс] / Л. М. Сукмановська, М. І. Репан, А. Ю. Поляк // Журн. східноєвроп. права : [електрон. наук.-практ. вид.] / ПВНЗ "Ун-т сучас. знань". – 2025. – № 141. – С. 125-132. *Досліджено проблему зростання випадків домашнього насильства за участю військовослужбовців, військовозобов'язаних і працівників Збройних Сил України (ЗСУ) та визначено роль суб'єктів запобігання і протидії цьому явищу. Проаналізовано систему органів, передбачену Законом України "Про запобігання та протидію домашньому насильству", а також повноваження Військової служби правопорядку у ЗСУ щодо запобігання, виявлення та припинення правопорушень, профілактичної роботи і взаємодії з правоохоронними органами. Встановлено, що, попри фактичну участь ВСП у протидії домашньому насильству та її взаємодію з Національною поліцією, чинне законодавство не закріплює прямо ці функції. Вказано на необхідність удосконалення нормативно-правового регулювання з метою чіткого визначення компетенції ВСП у сфері запобігання та протидії домашньому насильству.* Текст: http://easternlaw.com.ua/wp-content/uploads/2025/12/sukmanovska_repan_polyak_141.pdf

72. **Танчик К. А. Зарубіжний досвід використання медіа при розслідуванні кримінальних правопорушень** [Електронний ресурс] / Каміла Анатоліївна Танчик // Успіхи і досягнення у науці. – 2025. – № 12. – С. 520-530. *Узагальнено досвід і практику діяльності окремих країн щодо використання медіа як повноцінного криміналістичного ресурсу, інтегрованого у методику розслідування кримінальних правопорушень.*

Розглянуто унормування на законодавчому рівні балансу між потребами розслідування і свободою слова. Запропоновано шляхи імплементації зарубіжного досвіду використання медіа при розслідуванні кримінальних правопорушень з урахуванням нормативно-правових вимог Європейського Союзу та Протоколу Берклі щодо роботи з доказами електронної форми у кримінальному провадженні. Встановлено, що застосування електронних інформаційних систем як засобу обміну доказами зумовлює переведення матеріалів у електронну форму незалежно від первинного носія, що, своєю чергою, потребує підтвердження їх автентичності, цілісності, відтворюваності та збереження мультимедійного контексту. Текст: https://perspectives.pp.ua/index.php/sas/article/view/34306/34282

73. **Тарасенко О. С. Діяльність правоохоронних органів щодо протидії злочинності в умовах воєнного стану: аналіз статистичних даних** [Електронний ресурс] / О. С. Тарасенко // Наук. вісн. публіч. та приват. права. – 2025. – № 4. – С. 136-141. *На основі узагальнення наукових підходів і статистичних даних схарактеризовано зміни у криміногенній ситуації в Україні у період з 2021 р. до першого кварталу 2025 р. Особливу увагу приділено впливу повномасштабної збройної агресії РФ на структуру злочинності та специфіку діяльності правоохоронних органів у воєнний час. Встановлено, що запровадження воєнного стану призвело до зростання загальної кількості кримінальних правопорушень, а також до суттєвого збільшення частки злочинів проти порядку несення військової служби та проти миру і безпеки людства. Окреслено тенденцію до уповільнення темпів приросту злочинності у 2024 р., що свідчить про часткову стабілізацію ситуації та адаптацію правоохоронної системи до умов воєнного часу. Акцентовано на необхідності подальшого вдосконалення механізмів протидії злочинності та підвищення ефективності діяльності правоохоронних органів у період надзвичайних ситуацій.* Текст: http://www.nvppp.in.ua/vip/2025/4/23.pdf

74. **Тарасов О. В. Сучасні виклики та проблеми міжнародно-правового співробітництва у боротьбі з катуваннями** [Електронний ресурс] / О. В. Тарасов, Ю. О. Погорєлова // Юрид. наук. електрон. журн. – 2025. – № 11. – С. 302-305. *Окреслено ключову роль Конвенції Організації Об'єднаних Націй (ООН) проти катувань і Факультативного протоколу, що сформували багаторівневу систему превентивного контролю та заклали основу діяльності таких інституцій, як Комітет ООН із запобігання катуванням та Підкомітет ООН із запобігання катуванням. Особливу увагу зосереджено на проблемі застосування смертної кари, наведено статистичні дані про зростання кількості страт у низці держав та обмежений доступ до інформації в авторитарних режимах, у зв'язку з чим вказано на важливість посилення міжнародного моніторингу та вдосконалення механізмів звітності. Обґрунтовано необхідність подальшого зміцнення міжнародних превентивних механізмів і гармонізації національних підходів, а також поглиблення міждержавної співпраці для забезпечення реальної ефективності глобального режиму запобігання катуванням і захисту гідності людини.* Текст: http://lsej.org.ua/11_2025/64.pdf

75. **Теслицький А. А. Роль прокуратури у протидії злочинності: процесуальний, кримінологічний і емпіричний виміри** [Електронний ресурс] / А. А. Теслицький // Юрид. наук. електрон. журн. – 2025. – № 11. – С. 206-212. *Зазначено, що сучасна прокуратура України поєднує у своїй діяльності процесуальний, наглядовий і кримінологічний аспекти, забезпечуючи баланс між завданнями кримінального переслідування, захистом прав людини та превенцією злочинності. Вказано, що функція підтримання державного обвинувачення в суді не обмежується лише процесуальною роллю сторони обвинувачення, а має ширший соціально-правовий зміст – гарантування невідворотності покарання, зміцнення довіри до правосуддя та формування у суспільстві переконання у верховенстві закону. З'ясовано, що ефективність прокуратури в системі протидії злочинності визначається здатністю поєднувати процесуальну точність,*

кримінологічну обґрунтованість та емпірично підтверджену результативність. Зроблено висновок про необхідність подальшого вдосконалення законодавчого регулювання, зміцнення інституційної спроможності прокуратури та впровадження сучасних аналітичних і цифрових інструментів у її діяльність. Текст: http://lsej.org.ua/11_2025/45.pdf

76. **Ткаченко І. М. Кримінальна відповідальність за порушення правил безпеки під час виконання робіт з підвищеною небезпекою на будівництві: проблеми кваліфікації** [Електронний ресурс] / І. М. Ткаченко, О. В. Кришевич // Наук. вісн. публіч. та приват. права. – 2025. – № 4. – С. 268-274. *Проаналізовано питання кримінальної відповідальності за порушення правил безпеки під час виконання робіт з підвищеною небезпекою на будівництві, передбаченої ст. 272 Кримінального кодексу України (КК України). Визначено об'єкт, об'єктивну та суб'єктивну сторони кримінального правопорушення, особливості суб'єкта та причинно-наслідковий зв'язок між діянням і наслідками. Висвітлено проблемні аспекти правозастосування та обґрунтовано необхідність удосконалення законодавства з метою підвищення ефективності кримінально-правового захисту у сфері безпеки будівельних робіт. Запропоновано напрями вдосконалення кримінально-правового регулювання, що сприятиме зменшенню кількості правових колізій, посиленню відповідальності у сфері охорони праці та формуванню культури безпеки у будівництві.* Текст: http://www.nvppp.in.ua/vip/2025/4/44.pdf

77. **Ткаченко П. І. Чорнобильська зона відчуження як об'єкт кримінально-правової охорони** [Електронний ресурс] / Павло Ігорович Ткаченко // Нове укр. право. – 2025. – № 5. – С. 136-143. *Здійснено кримінально-правове дослідження актуальних проблем незаконного проникнення на територію Чорнобильської зони відчуження. Визначено правовий статус Чорнобильської зони відчуження, її межі, розпорядок та інші питання, які підлягають спеціальному нормативно-правовому регулюванню. Виокремлено норми, які безпосередньо спрямовані на*

кримінально-правову охорону Чорнобильської зони відчуження. З огляду на судову практику та загальні тенденції, які спостерігаються в сучасному суспільстві, окреслено низку ризиків, які становлять загрозу національній та міжнародній безпеці в контексті радіоекологічного режиму. Акцентовано на необхідності криміналізації діянь, спрямованих на незаконне проникнення в зону відчуження чи зону безумовного (обов'язкового) відселення без надання передбаченого законом дозволу, або самовільне поселення у них, або знищення, пошкодження чи перенесення знаків радіаційного забруднення або огорожі зазначених зон. Текст: http://newukrainianlaw.in.ua/index.php/journal/article/view/875/804

78. **Топорецька З. М. Теоретико-криміналістичні підходи до визначення предмета безпосереднього злочинного посягання як елемента криміналістичної характеристики незаконної діяльності з організації або проведення азартних ігор** [Електронний ресурс] / З. М. Топорецька // Наук. вісн. публіч. та приват. права. – 2025. – № 4. – С. 169-175. *Відзначено стрімке зростання нелегального грального бізнесу в Україні, особливо в умовах війни та гібридної агресії, коли ця діяльність перетворюється на загрозу національній безпеці, канал фінансування злочинних угруповань та джерело масових соціальних проблем. Вказано на відсутність чіткого законодавчого визначення предмета злочину та предмета злочинного посягання, передбаченого ст. 203-2 Кримінального кодексу України (КК України). Зазначено, що предмет злочинного посягання має подвійний характер: основним об'єктом є грошові кошти або майно, якими заволодіває організатор, а додатковим – психічне здоров'я гравця, зокрема його свідомість, на яку цілеспрямовано впливають з метою отримання прибутку шляхом формування ігрової залежності (лудоманії). Обгрунтовано необхідність внесення змін до кримінального законодавства, зокрема, розширення диспозиції ст. 203-2 КК України, а також зобов'язання слідчих фіксувати як факт участі у грі, так і наслідки впливу на гравця чи гравців.* Текст: http://www.nvppp.in.ua/vip/2025/4/28.pdf

79. **Уряд підтримав законопроєкт Мін'юсту щодо гуманізації пенітенціарної системи** [Електронний ресурс] // Юрид. практика. – 2026. – 6 лют. – Електрон. дані. *Йдеться про схвалення Кабінетом Міністрів України (КМ України) розробленого Міністерством юстиції законопроєкту щодо гуманізації законодавства у сфері виконання кримінальних покарань та приведення його у відповідність до європейських стандартів. Документ передбачає комплексні зміни до Кримінального кодексу України (КК України), Кримінального процесуального кодексу України (КПК України) та Кримінально-виконавчого кодексу України, зокрема ключовою новацією є виключення ст. 391 КК України щодо кримінальної відповідальність за злісну непокору вимогам адміністрації установ виконання покарань, санкція якої фактично передбачає кримінальну відповідальність за вчинення засудженими дисциплінарних порушень. Наголошено, що запропоновані зміни не послаблюють механізмів підтримання порядку в установах виконання покарань, а пропонують натомість сучасну та збалансовану модель реагування на порушення. Окрім того, законопроєкт передбачає приведення термінології Кримінально-виконавчого кодексу у відповідність до Закону України "Про електронні комунікації" та уточнення процедур, пов'язаних із виконанням судових рішень.* Текст: https://pravo.ua/uriad-pidtrymav-zakonoproiekt-min-iustu-shchodo-humanizatsii-penitentsiarnoi-systemy/

80. **Федосова О. В. Удосконалення організаційно-правового механізму протидії організованій злочинності в Україні в контексті реалізації державної стратегії** [Електронний ресурс] / О. В. Федосова // Наук. вісн. публіч. та приват. права. – 2025. – № 4. – С. 275-280. *Здійснено комплексний аналіз сучасного стану нормативно-правового забезпечення боротьби з організованою злочинністю в Україні. Висвітлено проблеми, що потребують вирішення на законодавчому рівні, зокрема оцінено ефективність чинного Закону України "Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю" та обґрунтуванню потреби його системного оновлення. Запропоновано шляхи удосконалення законодавства*

щодо правової визначеності системи органів, які здійснюють боротьбу з організованою злочинністю, а також законодавчого закріплення їх повноважень. Вказано на необхідність здійснити приведення норм Закону України "Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю" до вимог Стратегії боротьби з організованою злочинністю та визначити іншу систему органів, які здійснюють боротьбу з організованою злочинністю, і яка б передбачала розподіл цих державних органів за трьома напрямами: основною функцією яких є боротьба з організованою злочинністю; органи, що беруть участь у боротьбі з організованою злочинністю в межах виконання покладених на них інших основних функцій; органи, що сприяють боротьбі з організованою злочинністю. Текст: http://www.nvppp.in.ua/vip/2025/4/45.pdf

81. **Філашкін В. Модель комплексної методики розслідування кримінальних правопорушень проти волі, честі та гідності особи** [Електронний ресурс] / Вадим Філашкін // Право.UA : наук.-практ. журн.– 2025. – № 4. – С. 62-68. *Досліджено проблеми класифікації та побудови криміналістичних методик розслідування кримінальних правопорушень проти волі, честі та гідності особи. Запропоновано модель комплексної методики, що поєднує загальні та спеціальні положення, забезпечує системність, узгодженість та враховує криміналістично значущі ознаки кримінальних правопорушень, підвищуючи ефективність досудового розслідування та захист прав потерпілих. Констатовано, що модель комплексної методики розслідування кримінальних правопорушень проти волі, честі та гідності особи постає як системний інструмент, що поєднує науково обґрунтовані положення з практичними рекомендаціями та дозволяє адекватно реагувати на складність і багатовимірність злочинних посягань.* Текст: https://pravo.unesco-socio.in.ua/wp-content/uploads/archive/Pravo-ua-2025-4/Pravo_ua_2025_4_062.pdf

82. **Філіпов Ю. Є. Види та можливості судових експертиз під час розслідування кримінальних правопорушень в умовах воєнного стану**

[Електронний ресурс] / Ю. Є. Філіпов // Наук. вісн. публіч. та приват. права. – 2025. – № 4. – С. 176-182. *Досліджено особливості призначення та проведення судових експертиз у кримінальних провадженнях в умовах воєнного стану. З'ясовано, що експертна діяльність у цей період набуває особливого значення, оскільки забезпечує отримання достовірної доказової інформації за умов підвищених ризиків, обмеженого доступу до об'єктів дослідження, нестачі ресурсів і постійних змін правового регулювання. Призначення судової експертизи в таких умовах є самостійною процесуальною дією, метою якої є встановлення фактичних даних, що мають доказове значення для встановлення об'єктивної істини у кримінальному провадженні. На основі аналізу законодавства України обґрунтовано класифікацію основних видів судових експертиз, що проводяться в умовах воєнного стану; особливу увагу приділено аналізу практичних проблем організаційного, правового та матеріально-технічного характеру, що виникають у роботі судових експертів. Запропоновано напрями удосконалення діяльності судово-експертних установ, зокрема: створення спеціалізованих мобільних експертних груп для оперативної роботи в зонах бойових дій; запровадження електронного документообігу між органами досудового розслідування та експертними установами; актуалізація нормативно-правових актів відповідно до сучасних міжнародних стандартів експертної діяльності; посилення державного фінансування та кадрової підтримки судових експертів.* Текст: http://www.nvppp.in.ua/vip/2025/4/29.pdf

83. **Фіщенко О. В. Спеціально-кримінологічні заходи запобігання бандитизму в умовах воєнного стану** [Електронний ресурс] / О. В. Фіщенко // Наук. вісн. публіч. та приват. права. – 2025. – № 4. – С. 281-286. *Висвітлено питання спеціально-кримінологічного запобігання бандитизму як системної, організованої діяльності уповноважених державних органів і громадськості, спрямованої на виявлення, локалізацію та нейтралізацію криміногенних факторів, що формують умови для організації та функціонування банд. Сформовано перелік форм кримінологічно значимої поведінки під час вчинення*

нападу на підприємства, установи, організації чи на окремих осіб і розроблено алгоритм дій працівників оперативних підрозділів поліції щодо запобігання бандитизму на основі стратегії випередження. Визначено напрями діяльності оперативних підрозділів поліції у запобіганні бандитизму, а саме: розшуковий; викриття та документування кримінальної протиправної діяльності озброєних груп осіб на стадіях готування замаху; перевірочний – забезпечення дії спеціальних адміністративно-правових режимів у районах ведення бойових дій та прилеглих територіях із широким застосуванням оперативно-розшукових методів для виявлення каналів забезпечення банд озброєнням, транспортом і ресурсами; інформаційний – отримання оперативної інформації; використання негласного апарату; інформаційно-аналітичне забезпечення запобігання. Текст: http://www.nvppp.in.ua/vip/2025/4/46.pdf

84. **Халимон С. І. Використання результатів негласних слідчих (розшукових) дій у кримінальних провадженнях за фактами незаконного переправлення осіб через державний кордон України** [Електронний ресурс] / С. І. Халимон, В. М. Карплюк // Юрид. наук. електрон. журн. – 2025. – № 11. – С. 249-253. *Здійснено аналіз нормативно-правових, організаційних та практичних аспектів використання результатів негласних слідчих (розшукових) дій (НСРД) у кримінальних провадженнях щодо незаконного переправлення осіб через державний кордон України. Вказано на різке зростанням в умовах воєнного стану кількості злочинів, передбачених ст. 332 Кримінального кодексу України (КК України), що пов'язані з ухиленням військовозобов'язаних від виконання конституційного обов'язку шляхом спроб незаконного виїзду за кордон. Інститут НСРД схарактеризовано як ключовий елемент сучасного кримінального процесу, що забезпечує отримання доказів, недоступних звичайними слідчими (розшуковими) діями. На основі вивчення низки судових рішень висвітлено проблеми допустимості доказів, типові процесуальні порушення, недоліки технічної фіксації та розсекречування матеріалів. Із урахуванням практики Європейського суду з прав людини*

(ЄСПЛ) запропоновано напрями удосконалення нормативного регулювання, стандартизації технічних процедур і підвищення судового контролю, що сприятиме підвищенню ефективності протидії незаконному переправленню осіб через державний кордон. Текст: http://lsej.org.ua/11_2025/53.pdf

85. **Хомік А. В. Питання стану та розвитку кримінальної відповідальності державних службовців в Україні під час воєнного стану** [Електронний ресурс] / А. В. Хомік // Юрид. наук. електрон. журн. – 2025. – № 11. – С. 214-218. *Досліджено зміст, специфіку та практику притягнення до кримінальної відповідальності державних службовців в умовах воєнного стану, а також окреслено причини неефективності наявного правового механізму стримувань і противаг. Відзначено низку критичних викликів для державного управління, зокрема щодо ефективного функціонування правового інституту державної служби, та вказано, що одним із найбільш деструктивних явищ у цій сфері залишається зловживання владою або службовим становищем, що за умов надзвичайних обставин набуває нових форм і посилює загрози для національної безпеки України, оскільки може прямо впливати на обороноздатність, ефективність мобілізації ресурсів, функціонування критичної інфраструктури та загальний моральний стан суспільства. Значну увагу приділена аналізу чинного кримінального законодавства України, зокрема ст. 364 Кримінального кодексу України (КК України), практиці правозастосування та впливу міжнародно-правових зобов'язань України в контексті євроінтеграційних процесів. Встановлено, що чинна система кримінальної відповідальності державних службовців недостатньо адаптована до потреб воєнного часу та не враховує зростання загроз для національної безпеки держави, а також обґрунтовано необхідність реформування кримінального законодавства в напрямі підвищення юридичної відповідальності за службові злочини в умовах збройного конфлікту.* Текст: http://lsej.org.ua/11_2025/46.pdf

86. **Церкуник Л. В. Інститут відновлення досудового розслідування та судового провадження в кримінальному провадженні:**

правовий аспект [Електронний ресурс] / Людмила Василівна Церкуник // Нове укр. право. – 2025. – № 5. – С. 209-215. *Проаналізовано поняття відновлення досудового розслідування, кримінального провадження, строку досудового розслідування, а також підстави і порядок прийняття таких процесуальних рішень. Акцентовано на необхідності внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України (КПК України) в частині нормативного врегулювання порядку і підстав відновлення судового провадження, оскільки такий порядок чинним законом не передбачено. Окреслено питання, не врегульовані кримінальним процесуальним законом, і запропоновано доповнити відповідні статті КПК України.* Текст: http://newukrainianlaw.in.ua/index.php/journal/article/view/885/813

87. **Чаюн В. Персональна відповідальність за зловживання: чи готова Україна карати правоохоронців, прокурорів і суддів?** [Електронний ресурс] / Віталій Чаюн // Юрид. практика. – 2026. – 30 січ. – Електрон. дані. *Проаналізовано положення зареєстрованих у Верховній Раді України (ВР України) законопроєктів № 14350 та № 14351, мета яких - запровадити реальну персональну кримінальну та цивільну відповідальність посадових осіб правоохоронних органів, прокуратури та суду за шкоду, завдану громадянам. Спрогнозовано позитивний ефект у разі ухвалення означених законодавчих ініціатив, а саме: підвищення персональної відповідальності та професійної обережності посадовців; реальний захист прав громадян, без багаторічних спорів з державою; зменшення навантаження на бюджет, особливо в умовах війни; відновлення суспільної довіри до інститутів правосуддя. Водночас вказано і на певні недоліки законопроєктів: надмірна криміналізація процесуальних дій, що може створити "охолоджуючий ефект", коли слідчі та судді ухвалюватимуть рішення не з огляду на закон, а зі страху перед відповідальністю; виникає загроза втручання в незалежність суддів і прокурорів, гарантовану Конституцією України; складність доведення умислу та розмежування між незаконною дією і добросовісною помилкою може спричинити правову невизначеність і перевантаження судів. Зроблено*

висновок, що законопроєкти № 14350 та № 14351 є сміливою спробою зламати традицію колективної безвідповідальності у сфері правосуддя, окрім того, вони мають потенціал стати важливим етапом у формуванні культури персональної відповідальності державної влади перед громадянином. Текст: https://pravo.ua/personalna-vidpovidalnist-za-zlovzhyvannia-chy-hotova-ukraina-karaty-pravookhorontsiv-prokuroriv-i-suddiv/

88. **Чинного народного депутата викрили на схемі із землею НААН на понад 30 млн грн.** [Електронний ресурс] // Юрид. практика. – 2026. – 4 лют. – Електрон. дані. *Йдеться про викриття Службою безпеки України (СБУ) спільно з Національним антикорупційним бюро України (НАБУ) нових злочинів чинного народного депутата України, якого раніше вже викривали на корупційних оборудках із державними землями. Як повідомляють засоби масової інформації (ЗМІ), це нібито Анатолій Гунько, який організував масштабну схему привласнення майна Національної академії аграрних наук України (НААН) на загальну суму понад 30 млн. грн. На підставі зібраних доказів народному депутату та чотирьом його спільникам повідомлено про підозру за ч. 5 ст. 191 Кримінального кодексу України (КК України) - привласнення, розтрата або заволодіння майном шляхом зловживання службовим становищем, вчинені організованою групою в особливо великих розмірах, за що передбачено покарання до 12 років позбавлення волі з конфіскацією майна.* Текст: https://pravo.ua/chynnoho-narodnoho-deputata-vykryly-na-skhemi-iz-zemleiu-naan-na-ponad-30-mln-hrn/

89. **Чистякова А. С. Ступінь ідентичності змісту обвинувального акту та повідомлення про підозру** [Електронний ресурс] / Анастасія Сергіївна Чистякова // Нове укр. право. – 2025. – № 5. – С. 144-149. *Зіставлено зміст обвинувального акту та повідомлення про підозру й наголошено, що окремі відмінності у змісті зазначених процесуальних документів прямо передбачені в Кримінальному процесуальному кодексі України (КПК України). Окреслено складові зазначених документів і вказано, що ці процесуальні документи складаються у різні часові періоди досудового розслідування, коли*

обсяг інформації про вчинене кримінальне правопорушення не є однаковим по об'єму. Встановлено причини відсутності повної ідентичності вказаних процесуальних документів, та водночас з'ясовано, що має місце і певна ідентичність обвинувального акта та повідомлення про підозру. Констатовано, що розбіжності між змістом повідомленням про підозру та обвинувальним актом мають бути мінімальними, оскільки прокурор на стадії досудового розслідування не обмежений кількісно та змістовно змінювати зміст повідомлення про підозру, в тому числі з підстав уточнення кримінально правової кваліфікації особи. Текст: http://newukrainianlaw.in.ua/index.php/journal/article/view/877/805

90. **Шепітько М. В. Кримінально-правова політика та криміналістична стратегія в протидії кібердиверсіям під час російсько-української війни** [Електронний ресурс] / М. В. Шепітько, Б. В. Щур // Вісн. Нац. акад. прав. наук України. – 2025. – № 4. – С. 291-303. *Вказано, що кібервійна серйозно впливає на критичну інфраструктуру України та на самі основи національної безпеки через руйнацію обороноздатності, економіки, інвестиційного клімату та життєдіяльності в цілому. Наведено приклади здійснених кібератак, які вплинули на приватні, корпоративні та державницькі процеси в Україні. Проаналізовано кримінально-правову політику та криміналістичну стратегію в протидії кібердиверсіям під час російсько-української війни. Висвітлено нормативно-правові акти, зокрема: Закон України "Про критичну інфраструктуру"; Стратегію кібербезпеки України; План заходів на 2025 р. з реалізації Стратегії кібербезпеки України. Розкрито положення кримінального законодавства зарубіжних країн та виявлено, що кримінальні кодекси Німеччини, Франції та Киргизької Республіки вже визначили кібердиверсію (кіберсаботаж або комп'ютерний саботаж) як окремий злочин. Запропоновано внести відповідні зміни до Кримінального кодексу України (КК України).* Текст: https://visnyk.kh.ua/uk/journals/visnik-naprnu-4-2025-r/kriminalno-pravova-

politika-ta-kriminalistichna-strategiya-v-protidiyi-kiberdiversiyam-pid-chas-rosiysko-ukrayinskoyi-viyni

91. **Юртаєва К. В. Системний аналіз кримінальної відповідальності за правопорушення проти власності, вчинені в умовах воєнного стану** [Електронний ресурс] / Ксенія Володимирівна Юртаєва // Право.UA : наук.-практ. журн.– 2025. – № 4. – С. 74-86. *На основі вітчизняної судової практики та практики Європейського суду з прав людини (ЄСПЛ) визначено особливості застосування такої кваліфікуючої ознаки кримінальних правопорушень проти власності, як "вчинення в умовах воєнного або надзвичайного стану", внаслідок чого було збільшено пороговий розмір вартості предмета кримінальних правопорушень, передбачених статтями 185, 190 і 191 Кримінального кодексу України (КК України). Сформульовано рекомендації щодо вдосконалення кримінально-правової політики у сфері відповідальності за кримінальні правопорушення проти власності.* Текст: https://pravo.unesco-socio.in.ua/wp-content/uploads/archive/Pravo-ua-2025-4/Pravo_ua_2025_4_074.pdf

92. **Яворська В. Насильницька передача дітей з однієї групи в іншу з позиції геноциду** [Електронний ресурс] / Вікторія Яворська // Вісн. Нац. ун-ту ”Львів. політехніка”. Серія : Юрид. науки. – 2025. – Вип. 12 (№ 4). – С. 552-557. *Досліджено питання насильницької передачі дітей з однієї групи в іншу як форми вчинення геноциду в умовах війни. Акцентовано на необхідності правильної кримінально-правової кваліфікації цього злочину з урахуванням його об’єктивних і суб’єктивних ознак і наявності спеціального злочинного наміру. Проаналізовано норми Кримінального кодексу України (КК України), міжнародно-правові акти та наукові підходи до визначення геноциду, зокрема розбіжності у використанні термінів "передання дітей" і "насильницьке переміщення". Зазначено, що в Україні визнання геноциду пов’язане з документуванням фактів примусового переміщення дітей державою-агресором та зміни їх національної ідентичності. Наголошено на тяжких наслідках таких дій для дітей і групи загалом, що підтверджує*

кваліфікацію насильницької передачі дітей як акту геноциду та потребу комплексного правового аналізу цього злочину в умовах збройного конфлікту. Текст: https://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2025/nov/40987/ttctb-482025-2110122025-556-561.pdf

10.02.2026

Укладач: Груніна Л. В.

Відповідальний за випуск: Зайченко Н. Я.